

Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí,
14 - 16 Sráid Mhuirfean,
Baile Átha Cliath 2.

Teil: + 353 1 678 9222

Faics: + 353 1 661 0915

Láithreán Gréasáin: www.dppireland.ie

An Rannán Aturnaetha,
Teach Caibidle,
26 - 30 Sr. na Mainistreach Uachtarach,
Baile Átha Cliath 1.

Tel: +353 1 858 8500

Fax: +353 1 858 8555

Láithreán Gréasáin: www.dppireland.ie

Clár

Cuid I:	Obair Ghinearálta na hOifige	3
Caibidil 1:	Feidhmeanna an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí	4
Caibidil 2:	Rannáin na hOifige	5
Cuid II:	Athbheithniú ar an mBliain	9
Caibidil 3:	Athbheithniú ar 2002	10
Caibidil 4:	An Grúpa Athbheithnithe Staidéir ar an gCóras Ionchúisimh Phoiblí	14
Cuid III:	Forbairtí Dlíthiúla	19
Caibidil 5:	Saincheisteanna Dlíthiúla a Bhaineann le Cleachtas an Dlí Coiriúil	20
Caibidil 6:	Forghéilleadh Sócmhainní	26
Caibidil 7:	Deireadh a Chur le Réamhscrúdú	28
Cuid IV:	Saoráil Faidnéise	29
Caibidil 8:	Saoráil Faisnéise	30
Cuid V:	Staitisticí	33
Caibidil 9:	Staitisticí faoi na Comhaid Ionchúisimh	34
Caibidil 10:	Sliocht as an gCuntas Leithreasa 2001	47
Caibidil 11:	An tAcht um Íoc Pras Cuntas, 1997	48
Cuid VI:	Cairteanna	49
Caibidil 12:	Achoimre ar an bPróiseas Ionchúisimh Choiriúil	50
Caibidil 13:	Struchtúr Eagrúcháin	51

Is mór agam tuarascáil bhliantúil Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí a chur i láthair arís.

Is bliain mhór a bhí sa bhliain 2002 i saol na hOifige, mar gurbh í an

chéad bhliain iomlán í a sholáthair Rannán Aturnaetha na hOifige faoin bPríomh-Aturnae Ionchúisimh, Claire Loftus, Uasal, seirbhís aturnae i gceantar Bhaile Átha Cliath don Oifig.

Leis an bhforbairt sin d'athraigh an Oifig ó eagraíocht bheag a raibh níos lú ná 40 duine fostaithe inti go dtí comhlacht i bhfad níos mó de 170 duine roinnte idir dhá shuíomh, leis an Rannán Aturnaetha i dTeach Chapter, Sráid na Mainistreach Uachtarach, an Rannán Stiúrtha i Sráid Mhuirfean, agus an Rannán Riaracháin roinnte idir an péire. Níl an suíomh seo i dhá fhoirgneamh dhifriúla gan a chuid fadhbanna féin. Agus seo á scríobh táimid ag iniúchadh na roghanna chun an Oifig iomlán a aistriú go dtí suíomh atá gar don Cheithre Chúirt.

Mar thoradh ar an tseirbhís aturnaetha a chorprú san Oifig tá seirbhís i bhfad níos lánpháirithe ann, le cumarsáid agus tuiscint níos soiléire ag gach ceann de thrí rannán na hOifige ar a ról sa tseirbhís ionchúisimh agus laistigh den chóras ceartais choiriúil ina iomláine.

Agus an tuarascáil seo á scríobh, tá mír mhór amháin de Thuarascáil an Ghrúpa Staidéir ar an gCóras Ionchúisimh Phoiblí (Tuarascáil Nally) le cur i gcrích, is é sin an fhreagracht don tseirbhís áitiúil Aturnaetha Stáit a aistriú ón Ard-Aighne go dtí an Oifig seo. Tá cainteanna ar siúl idir na páirtithe leasmhara i láthair na huaire maidir leis an tslí a bhféadfaí sin a chur i gcrích go luath amach anseo.

Arís eile, is é croí na Tuarascála seo an t-eolas staitistiúil atá inti. Léiríonn na figiúirí ardú leanúnach sa líon comhad a fuair Rannán Stiúrtha na hOifige, a bhí díreach faoi 10% don bhliain 2002. Tá na figiúirí do thorthaí na gcásanna léirithe de réir na bliana ar cuireadh an comhad chuig an Oifig den chéad uair. De

bhí gur féidir leis riar maith ama a ghlacadh chun cás coiriúil a thabhairt chun críche is tar éis thart ar trí bliana a bhíonn figiúirí réasúnta iomlána de thoradh na gcásanna ar fáil. De réir mar a fhorbraítear agus mar a fheabhsaítear ár gcórais Teicneolaíocht Eolais beidh faisnéis níos mionsonraithe agus níos sofaisticiúla ar fáil amach anseo.

Ba mhaith liom buíochas a ghlacadh arís leosan a bhí bainteach leis an tseirbhís ionchúisimh i 2002. Bhí teagmháil as cuimse ag an Oifig seo leis an nGarda Síochána agus le gníomhaireachtaí ionchúisimh eile, agus ní fhéadfadh sí a cuid oibre a thabhairt chun críche mar is cuí gan a dtacaíocht. Braitheann ionchúiseamh rathúil ar chaighdeán maith imscrúdaithe. Cuireann an tSaotharlann Dlí-Eolaíochta agus Paiteolaithe an Stáit seirbhísí riachtanacha gairmiúla ar fáil chomh maith. Bíonn an Oifig ag idirghníomhú go rialta leis an tSeirbhís Chúirteanna. Le blianta beaga anuas tá aird i bhfad níos mó ag ionchúisitheoirí ar ionad an Íospartaigh sa chóras ceartais choiriúil agus bhí an Rannán Aturthaetha ag obair go dlúth le Tacaíocht d'Íospartaigh chun iarracht a dhéanamh an tseirbhís atá ar fáil d'Íospartaigh a fheabhsú.

Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don tseirbhís ghairmiúil atá faighte ag m'Oifig sa tréimhse seo ó chomhaltáí an Bharra agus ó aturnaetha stáit áitiúla a dhéanann obair na cúirte thar mo cheann. Ar deireadh, is mian liom aitheantas a thabhairt d'obair dhian, do dhíograis agus do ghairmiúlacht fhoireann m'Oifige féin, i ngach ceann de na trí Rannán, a rinne a míle dícheall arís eile chun seirbhís ionchúisimh atá neamhspleách, cothrom agus éifeachtach a sholáthar thar ceann Phobal na hÉireann.

James Hamilton

An Stiúrthór Ionchúiseamh Poiblí

Deireadh Fómhair 2003

Cuid I

Obair Ghinearálta na hOifige

Caibidil 1

Feidhmeanna an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí

- 1.1 Bunaíodh oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí leis an Acht um Ionchúiseamh i gCionta, 1974, a thug don Stiúrthóir “gach feidhm is inchomhlíonta i ndáil le hábhair choiriúla” ag an Ard-Aighne díreach roimh rith an Achta.
- 1.2 Is í an phríomhfheidhm díobh sin an chumhacht cionta coiriúla a ionchúiseamh. Tagann an chumhacht cionta indíotáilte (cionta níos tromchúisí a bhíonn ar triail os comhair giúiré nó sa Chúirt Choiriúil Speisialta) a ionchúiseamh ó Airteagal 30 de Bhunreacht na hÉireann. Tagann an chumhacht chun cionta achoimre a ionchúiseamh ón Acht um Cheartas Coiriúil (Riarachán), 1924. Is é an Stiúrthóir amháin a fhéadfaidh cásanna iondíotáilte a ionchúiseamh, ach is féidir le hairí iomchuí, gníomhaireachtaí ionchuisimh eile nó daoine aonair ag gníomhú mar “fhaisnéisithe príobháideacha” cionta achoimre a ionchúiseamh.
- 1.3 Chun tuairisc níos mionsonraithe a fháil ar fheidhmeanna an Stiúrthóra tarraingítear aird an léitheora ar an Ráiteas maidir le Treoirínite Ginearálta d’Ionchúisitheoirí a d’fhoilsigh an Stiúrthóir sa bhliain 2001 agus Tuarascáil Bhliantúil na hOifige do 1998 agus 1999. Tá siad sin le fáil ar láithreán gréasáin na hOifige ag **www.dppireland.ie**.
- 1.4 Is é misean an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí agus a Oifige, mar atá leagtha amach sa Ráiteas Straitéise 2001-2003, ná “soláthar a dhéanamh thar ceann Phobal na hÉireann ar sheirbhís ionchúisimh a bhíonn neamhspleách, cothrom agus éifeachtach”.

Caibidil 2

Rannáin na hOifige

2.1 Tá trí phríomhrannán in Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí: An Rannán Stiúrtha; An Rannán Aturnaetha; agus an Rannán Riaracháin. Soláthraíonn an Rannán Riaracháin tacaíocht agus seirbhísí eile don Rannán Stiúrtha agus don Rannán Aturnaetha araon. Tugtar achoimre ar obair an dá rannán sin anseo thíos.

An Rannán Stiúrtha

- 2.2 Is é príomhfheidhm an Rannáin Stiúrtha a chinneadh cibé ar chóir ionchúiseamh a thionscnamh nó nár chóir. I bhfeidhmiú na feidhme sin, oibríonn an Oifig go dlúth leis an nGarda Síochána agus le gníomhaireachtaí imscrúdaithe eile lena n-áirítear Ranna Rialtais, na Coimisinéirí Ioncaim, an tAturnae Ioncaim, An Post, an tÚdarás Iomaíochta, an tÚdarás Sláinte & Sábháilteachta, an Stiúrthóir um Chur Chun Feidhme Corparáideach agus oibríonn sí le húdaráis áitiúla uaireanta. Le linn cinntí a dhéanamh ar ionchuisimh, áfach, tá an Stiúrthóir agus a Oifig neamhspleách ar an ngníomhaireacht imscrúdaithe lena mbaineann.
- 2.3 Déanann an Oifig cuid mhór tascanna foghabhálacha a chur i gcrích i ndéanamh a cuid príomhfheidhmeanna. Áirítear orthu sin dréachtú nó réiteach doiciméad chun ionchúiseamh a dhéanamh maidir le hiarrataí ar eiseachadh isteach sa Stát chomh maith le hiarrataí a dhéanamh ar chúnamh frithpháirteach idirnáisiúnta in ábhair choiriúla. Fónann an Oifig ar choistí agus freastalaíonn sí ar chruinnithe a bhaineann le hionchúisimh agus le dlí agus nós imeachta coiriúil. Ina theannta sin, eagraíonn sí comhdhálacha ar chúrsaí ionchúisimh ar bhonn bliantúil.
- 2.4 Feidhmíonn an Stiúrthóir feidhm thábhachtach maidir le hionchúiseamh cionta de bhun an Achta um Chiontaí in aghaidh an Stáit, 1939. Tá cumhachtaí agus dualgais áirithe aige de réir mar a fhoráiltear le hait 45 go 48 den Acht sin. Baineann na cumhachtaí agus na dualgais sin

le srian a chur, i gcásanna áirithe, ar an gceart ginearálta bunreachtúil ar thriail le giúiré. I gcásanna den sórt sin, féadfar daoine a thriail i gCúirt Choiriúil Speisialta gan ghiúiré seachas sna gnáthChúirteanna agus tá feidhmeanna sonraithe ag an Stiúrthóir maidir le treoracha agus deimhnithe a eisiúint i gcás ina bhfuil sé den tuairim nach leor na gnáthChúirteanna chun riaradh éifeachtach an cheartais a áirithiú.

- 2.5 Tá feidhmeanna eile ann a bhaineann le cionta a ionchúiseamh agus a chuireann an Stiúrthóir i gcrích, mar shampla toilithe a eisiúint lena gcumasaítear cionta áirithe iondiotáilte a ionchúiseamh go hachomair agus cásanna a éisteadh ar díotáil a tharchur chuig an gCúirt Achomhairc Choiriúil sa chás go mbíonn an Stiúrthóir den tuairim go raibh pianbhreith trócaireach go míchuí.
- 2.6 Feidhmíonn an Stiúrthóir feidhmeanna ilghnéitheacha áirithe eile freisin maidir le hachainíochta toghcháin agus reifrinn agus faoi Achtanna na gCuideachtaí.
- 2.7 Mar chuid dá fheidhm maidir lena chinntiú go seoltar ionchúisimh choiriúla go cuí, tá an Stiúrthóir freagrach as Abhcóidí a ainmniú agus a threorú sna Cúirteanna trialach éagsúla, agus san Ard-Chúirt, sa Chúirt Uachtarach agus sa Chúirt Achomhairc Choiriúil. Ina theannta sin, cinneann agus íocann an Oifig táill na nAbhcóidí a threoraítear chun feidhmiú thar ceann an Stiúrthóra.

Neamhspleáchas

- 2.8 Is luach tábhachtach é de chuid na hOifige an neamhspleáchas a ghabhann le hoifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí. Tá sé aitheanta ag an gCúirt Uachtarach go bhfuil feidhmeanna ionchúisimh an Ard-Aighne, dá bhforáiltear sa Bhunreacht, le feidhmiú go neamhspleách ón Rialtas. Aistríodh na feidhmeanna sin chuig an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí leis an Acht um Ionchúiseamh i gCionta, 1974.

2.9 Luaitear in alt 2 (5) den Acht um Ionchúiseamh i gCionta, 1974, go mbeidh “an Stiúrthóir neamhspleách ag comhlíonadh a fheidhmeanna dó”. Tugtar cosaint do neamhspleáchas an Stiúrthóra le halt 6 trí oibleagáid a leagan ar an Stiúrthóir agus ar a chuid oifigeach diúltú glacadh le cumarsáid nó uiríoll más ionann an chumarsáid sin agus cur isteach míchuí ar chomhlíonadh a bhfeidhmeanna.

Uiríolla agus Cumarsáid

2.10 Tá sé neamhdhleathach, de bhun alt 6 den Acht um Ionchúiseamh i gCionta, 1974, cumarsáid a dhéanamh leis an Stiúrthóir chun críche tionchar a imirt ar chinneadh ionchúiseamh a aistharraingt nó gan ionchúiseamh a thioscnamh, nó, de bhun alt 2 (4) den Acht um Cheartas Coiriúil, 1993, cumarsáid a dhéanamh leis an Stiúrthóir chun críche tionchar a imirt ar chinneadh i ndáil le hiarratas chun na Cúirte Achomhairc Choiriúil ar athbhreithniú pianbhreithe ar fhorais trócaireachta míchuí. Níl feidhm ag an toirmeasc sin i leith páirtithe leasmhara, lena n-áirítear gearánach, duine faoi dhrochamhras nó cúisí, nó a gcomhairleoir dlíthiúil nó liachta, oibrí sóisialach nó duine den teaghlach.

An Rannán Aturnaetha

2.11 Mar a tugadh ar aird sa Tuarascáil Bhliantúil don bhliain 2001, cheap an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí a Aturnaetha féin (An Príomh-Aturnaetha Ionchúisimh) go foirmiúil an 3 Nollaig 2001. Bhí an ceapachán sin mar chomhlíonadh ar mholadh a bhí leagtha amach i dTuarascáil an Ghrúpa Staidéir ar an gCóras Ionchúisimh Phoiblí 1999. Mar chuid de mholtaí na Tuarascála sin aistríodh grúpa foirne ó Rannán Coiriúil Oifig an Phríomh-Aturnaetha Stáit go dtí Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí chun Rannán an Príomh-Aturnaetha Ionchúisimh a dhéanamh. Is é an líon foirne atá sa Rannán seo anois ná 46 aturnaetha agus 16 d’fhoireann theicniúil dlíthiúil.

2.12 Áirítear ar obair Rannán na nAthurnaetha:

- Gníomhú mar aturnaetha don Stiúrthóir agus oibriú leis an nGarda Síochána maidir le gach ionchúiseamh coiriúil indíotáilte a bhíonn liostaithe i mBaile Átha Cliath a ullmhú agus a chur i láthair. Áirítear air sin trialacha sa Chúirt Choiriúil Chuarda, sa Chúirt Choiriúil Speisialta agus sa Phríomhchúirt Choiriúil, mar aon le hachomhairc tar éis ciontaithe agus pianbhreithe chuig an gCúirt Achomhairc Choiriúil.
- Láithriú thar ceann an Stiúrthóra in ionchúisimh choiriúla i gCúirteanna Dúiche Dhúiche Chathrach Bhaile Átha Cliath agus in achomhairc as sin chuig an gCúirt Chuarda. Baineann abhcóideacht fhorleathan leis an ról sin. Áirítear ar an obair sa réimse seo Leabhair Fianaise a ullmhú do thrialacha i gCúirteanna Bhaile Átha Cliath.
- Gníomhú mar aturnaetha don Stiúrthóir i ngach athbhreithniú breithiúnach, iarratais *habeas corpus*, cásanna sonraithe, iarratais ar bhannaí, srl. sna huaschúirteanna, i gcás gur páirtí é an Stiúrthóir.

2.13 Tá an Rannán Aturnaetha roinnte ina cheithre rannóg oibríochtúla dlíthiúla:

- Rannóg na Cúirte Dúiche
- Rannóg Thrialacha na Cúirte Chuarda
- An Rannóg Athbhreithnithe Bhreithiúnacha
- Rannóg na nUaschúirteanna

Tá Rannóg na nUaschúirteanna freagrach as cásanna sa Phríomhchúirt Choiriúil, sa Chúirt Choiriúil Speisialta agus as Leabhair Fianaise agus obair thrialach a ullmhú i gcoireanna corparáide, i gcásanna iomaíochta agus i gcalaoisí casta lena n-áirítear ionchúiseamh i sciúradh airgid. Tá sé i gceist leis an bhfeidhm is deireanaí atá luaite fónamh don ardú a bhfuiltear ag súil leis in ionchúisimh i réimsí den sórt sin, agus aird a tabhairt ar reachtaíocht a tugadh isteach le déanaí, agus ról an Údarás

lomaíochta agus Oifig an Stiúrthóra um Fhorfheidhmiú Corparáideach.

- 2.14 Déileálan an Príomh-Aturnae Ionchúisimh le gach gnó de chuid an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí laistigh de cheantar Bhaile Átha Cliath. Lasmuigh de Bhaile Átha Cliath, déileálan 32 Aturnae Stáit áitiúil le gnó an ionchúisimh ar chonradh leis an Stát. Mhol Tuarascáil an Ghrúpa Staidéir ar an gCóras Ionchúisimh Phoiblí i Meitheamh 1999 go ndéanfaí an tseirbhís Aturnaetha Stáit a aistriú ón Ard-Aighne go dtí an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí. Tá sé sin ag brath ar reachtaíocht atá á dréachtadh i láthair na huaire. Nuair a dhéanfar an t-aistriú, áfach, beidh an Príomh-Aturnae Ionchúisimh freagrach as riaradh na n-ionchúiseamh go náisiúnta.

- 2.15 Mar atá luaite thuas, baineann idirghníomhú dlúth leis an nGarda Síochána agus le sainghníomhaireachtaí imscrúdaithe eile le hobair an Rannáin. Braitheann ionchúiseamh éifeachtach na gcionta ag leibhéal oibríochta chomh maith ar chomhoibriú dlúth le páirtithe leasmhara eile sa chóras ceartais choiriúil, lena n-áirítear an tSeirbhís Chúirteanna, finnétithe gairmiúla, comhaltaí den Bharra agus ionadaithe na n-íospartach. Sainnithníodh feabhas a chur ar chumarsáid leis na grúpaí sin mar mhórchuspóir do 2002. Is féidir leis an bPríomh-Aturnae Ionchúisimh a dheimhniú go bhfuil naisc níos dlúithe forbartha leis an iliomad páirtí leasmhar, agus tá torthaí suntasacha in éifeachtacht agus i seachadadh seirbhíse mar thoradh air sin. Tá an obair sin ar siúl go leanúnach.

Cuid II

Athbhreithniú ar an mBliain

Caibidil 3

Athbhreithniú ar 2002

3.1 I rith an 12 mhí seo caite tharla na hathruithe eagrúcháin agus struchtúrtha is bunúsaí d'Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí ó bunaíodh an Oifig sa bhliain 1975. Tharla sé sin mar thoradh ar chinneadh Rialtais, i Samhain 1999, moltaí Thuarascáil an Ghrúpa Staidéir ar an gCóras Ionchúisimh Phoiblí a chur i bhfeidhm ionas go gcuirfe feabhas ar chomhordú agus éifeachtacht an chórais ionchúisimh. Ba é an príomh-mholadh ná gur chóir feidhm ionchúisimh choiriúil Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit a aistriú go dtí Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí. Mar chuid de sin cruthaíodh post Phríomh-Aturnae Ionchúisimh laistigh d'Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí agus aistríodh an fhreagracht d'fheidhmeanna rannáin choiriúla Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit go dtí an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí.

3.2 I rith 2000 agus 2001 baineadh úsáid as gach acmhainn a bhí ar fáil chun an t-aistriú a ullmhú agus a phleanáil. Lónadh post an Phríomh-Aturnae Ionchúisimh; fuarthas cóiríocht oifige nua agus feistíodh í chun go mbeadh an Rannán Aturnaetha ann; stiúradh comórtais chun 50 duine nua a earcú ar an bhfoireann i réimse grád; agus aistríodh 62 duine den fhoireann ó rannán coiriúil Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit go dtí Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí. Faoi Eanáir 2002 bhí an t-aistriú tugtha chun críche go rathúil leis an gcur isteach is lú ar sheirbhísí.

3.3 Bhain na dúshlán don Oifig i 2002 mar sin le riarachán agus bainistiú a dhéanamh ar mhéadú 240% ar an bpearsanra; le lánpháirtíú agus éifeachtacht na hoifige nua leathnaithe a chinntiú; agus le saindíriú ar fhorbairt chlár nuachóirithe na státseirbhíse laistigh den eagraíocht athstruchtúrtha.

3.4 D'fhan Rannán Stiúrtha Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí inár n-áitreabh ar Shráid Mhuirfean agus d'aistrigh an Rannán Aturnaetha chuig an gcóiríocht nua oifige i dTeach Chapter, Sráid na Mainistreach Uachtarach. Aistríodh na seirbhísí tacaíochta riaracháin, mar an tAonad Acmhainní Daonna agus rannóga den

Teicneolaíocht Eolais agus na hAonaid Eagrúcháin & Seirbhísí Ginearálta a bhí i Sráid Mhuirfean ar dtús, go dtí Teach Chapter chomh maith. D'éascaigh sé sin lánpháirtíú níos fearr ar an bhfoireann san eagraíocht nua agus chinntigh go ndearnadh bainistiú níos éifeachtaí ar an dá áitreabh oifige mar gheall ar bhainistíocht oifige agus seirbhísí Teicneolaíocht Eolais a bheith ar an láthair sa dá shuíomh.

3.5 Thug bunú na hOifige leathnaithe in Eanáir 2002 deis idéalach don Oifig saindíriú ar mhíreanna de chlár nuachóirithe na státseirbhíse a chur i bhfeidhm, ar míreanna iad a bhí curtha siar i rith 2001 mar gur ghá na hacmhainní a bhí ar fáil a dhíriú isteach ar bhunú na hOifige nua. Chuir saindíriú ar fheidhmiú an chlár nuachóirithe tar éis bhunú na hoifige nua ar ár gcumas cuntas a ghlacadh den oifig nua leathnaithe agus gach duine dár bhfoireann nua a chur san áireamh sna tionscnaimh nuachóirithe éagsúla.

3.6 Chruthaigh an tionscnamh um **Phleanáil Gnó** a bheith an-tráthúil ós rud é gur bunaíodh an Oifig nua. Tugadh Plean Gnó Uileghabhálach chun críche i mí Iúil 2002 agus tugadh Pleananna Gnó Aonaid chun críche faoi Mheán Fómhair 2002. Chun ár ráiteas misin a chur i bhfeidhm sainaithníodh cúig phríomhchuspóir inár bPlean Uileghabhálach:

- Feidhmiú ceart an phróisis déanta cinntí sa chóras ionchúisimh a chinntiú.
- A chinntiú go n-ionchúisítear cásanna ag na caighdeáin is airde.
- Muinín an phobail sa chóras ionchúisimh a choinneáil agus a chothú.
- Cur le feidhmiú ceart agus forbairt an chórais cheartais choiriúil ina iomláine.
- Tacú le cuspóirí na hOifige a bhaint amach trí bhainistiú éifeachtach agus éifeachtúil ar ár n-eagraíocht agus ar acmhainní.

Forbraíodh Pleananna Gnó Aonaid chun na cúig chuspóir sin a chothú.

- 3.7 Ag teacht ón Tionscnamh um Phleanáil Gnó cuireadh an **Córas Forbartha Bainistíochta Feidhmiúcháin** i bhfeidhm. Thug an fhoireann oiliúint Chéim I chun críche faoi Dheireadh Fómhair 2002 agus tá oiliúint Chéim II ceaptha críochnú i Márta 2003. Is 265 lá oiliúna ar an iomlán do dhaoine ar an bhfoireann a bhí san oiliúint Córas Forbartha Bainistíochta Feidhmiúcháin don bhliain atá faoi athbhreithniú. Cuirfidh na ceanglais oiliúna a dtugtar imlíne orthu sna foirmeacha próifíle ról le forbairt straitéise cuimsíthí oiliúna don Oifig i 2003. I gcomhar leis an oiliúint Córas Forbartha Bainistíochta Feidhmiúcháin lean an Oifig dá clár oiliúna agus forbartha a bhí ann cheana trína bheith rannpháirteach i gcomhdhálacha agus seimineáir (142 lá oiliúna); freastal ar chúrsaí oiliúna sainiúil don obair (141 lá oiliúna) agus cúrsaí oiliúna ginearálta (231.5 lá oiliúna).
- 3.8 Cuireadh **Córas Bhainistiú Acmhainní Daonna** nua na státseirbhíse i bhfeidhm in Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí i mí na Nollag 2002. Tháinig an córas nua Teicneolaíocht Eolais seo in áit an Chórais Riaracháin Phearsanra a bhí ann cheana. Is é cuspóir an Córas Bhainistiú Acmhainní Daonna nua ná córas Acmhainní Daonna coiteann a sholáthar do gach roinn agus oifig sa státseirbhís, ar córas é a bhfuil an fheidhmiúlacht agus an tsolúbthacht aige chun riachtanais státseirbhíse a bhíonn ag athrú a chomhlíonadh as seo amach. Tá sé i gceist go lánpháirteoidh an Córas Bhainistiú Acmhainní Daonna nua leis na córais tuarastail agus ama & láithreachta chun dúblú ar ionchur sonraí a laghdú nó a sheachaint. Nuair a bheidh an córas forbartha go hiomlán cabhróidh sé freisin i mbainistiú foriomlán acmhainní foirne na hOifige agus beidh sé mar thaca lárthábhachtach don Tionscnamh Bainistíochta Straitéisí, go háirithe maidir leis an Córas Forbartha Bainistíochta Feidhmiúcháin agus i ndéabhlú freagrachta do roinnt d'fheidhmeanna Acmhainní Daonna chuig bainisteoirí líne amach anseo.
- 3.9 I rith 2002 fostaíodh sainchomhairleoirí chun cabhrú le riachtanais faisnéise na hoifige a shainaithint faoi Chéim I den **Chreat um Fhaisnéis Bainistíochta**. Is é cuspóir an Creat um Fhaisnéis Bainistíochta ná faisnéis feidhmíochta airgeadais agus neamhairgeadais ábhartha agus tráthúil a sholáthar do bhainisteoirí chun tacú lena gcinnteoireacht maidir le leithdháileadh acmhainní. Bhain anailís chríochnúil ghnó ar na nósanna imeachta reatha in Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí le Céim I. Bunaithe ar an anailís sin déanfar an Creat um Fhaisnéis Bainistíochta is oiriúnaí do riachtanais Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí a dhearadh. Tá Tuarascáil Chéim I ceaptha a bheith críochnaithe go luath sa bhliain 2003. Éascóidh críochnú na céime sin den Chreat um Fhaisnéis Bainistíochta forbairt na gcóras cásbhainistíochta chun an fhaisnéis neamhairgeadais is gá chun críochna bainistíochta a sheachadadh. Éascóidh sé freisin córas airgeadais nua a cheannach don Oifig.
- 3.10 Is gníomh mór a bhí i bhfeistiú na hoifige nua i Sráid na Mainistreach ó thaobh **Teicneolaíocht an Eolais** de. Tar éis an oifig nua a oscailt in Eanáir 2002 leathnaíodh agus forbraíodh ár seirbhísí Teicneolaíocht Eolais chun fónamh do cheanglais chothabhála mhéadaithe na hoifige nua agus chun an Líonra PC Oifige a bhí ann cheana a uasghrádú. Cuireadh feabhas go suntasach i rith na bliana ar ár líonra inmheánach teicneolaíochta an eolais nuair a tugadh isteach rochtain sheachtrach deisce ríomhphoist don fhoireann ar fad sa dá shuíomh; rochtain ardluais deisce ríomhphoist a sholáthar do dhaoine iomchuí den fhoireann; agus aistriú sonraí seachtracha a ascnamh go dtí VPN an Rialtais. Chuir na feabhsúcháin sin go mór le líonra cumarsáide níos éifeachtaí agus níos lánpháirithe ar fud na hOifige leathnaithe nua.
- 3.11 Forbraíodh roinnt bunachar sonraí inmheánach chun foráil a dhéanamh do riachtanais faisnéise na foirne inmheánaí. Cuireann bunachair sonraí den sórt sin faisnéis inrochtaine agus tráthúil ar

fáil agus éascaíonn siad cleachtais oibre níos éifeachtúla agus níos éifeachtaí. Chruthaigh úsáid a bhaint as ríomhairí glúine i rith suíonna Bannaí den Ard-Chúirt ag foireann an Rannáin Aturnaetha a bheith ina fheabhsúchán as cuimse ar éifeachtúlacht. Is féidir leis an bhfoireann sa chúirt anois rochtain réidh a bheith acu ar mhionsonraí comhaid chun déileáil le fiafraithe agus clárlann na gcomhad a thabhairt cothrom le dáta le faisnéis ar atráthuithe agus le mionsonraí eile. Táthar ag súil go leathnófar an tseirbhís seo chuig cúirteanna eile i rith 2003.

- 3.12 Lean ár **Seirbhís Leabharlainne agus Faisnéise** de bheith ag leathnú agus ag feabhsú a hacmhainní prionta agus leictreonacha, a seirbhísí agus a saoráidí i 2002. Tá bailiúchán forleathan dlíthiúil ag na Leabharlanna sa dá shuíomh agus tá béim ar leith ar dhlí coirúil agus ar chearta daonna. Tá líon méadaithe acmhainní faisnéise dlíthiúla leictreonacha curtha ar fáil do chliant na leabharlainne trína ndeasca, go háirithe acmhainní dlíthiúla coiriúla agus na hÉireann. Feabhsaíodh an tseirbhís feasachta reatha chun achoimríú ar chinntí agus breithiúnais inmheánacha a chuimsiú mar aon le feasacháin rialta forbairtí dlíthiúla agus ábhar léitheoireachta agus teidil nua i mbailiúcháin na leabharlainne. Cuireadh tús le clár oiliúna chun cabhrú le húsáideoirí leas a bhaint as acmhainní na leabharlainne agus a gcumais aisghabhála faisnéise a fheabhsú.
- 3.13 Ba í an fhorbairt ba shuntasáí inár seirbhísí leabharlainne i rith na bliana ná Córas Bainistíochta Leabharlainne agus Doiciméad a cheannach. Is é seo an chéad chóras bainistíochta leabharlainne gairmiúil atá curtha i bhfeidhm in Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí. Cuireadh tús leis an bhfeidhmiú ag deireadh 2002 agus táthar ag súil go dtabharfar chun críche é faoi dheireadh 2003. Leis an *Unicorn Library Management System* nua beidh rochtain níos fearr ar bhailiúchán na leabharlainne d'acmhainní prionta agus

leictreonacha. Éascaíodh an *Hyperion Document Management System* cuardach lántéacs ar bhailiúchán breithiúnas na leabharlainne agus rochtain leictreonach ar bhreithiúnais tríd an gCatalóg Rochtana Poiblí ar-líne. Beidh leabharlann na hOifige ar an gcéad leabharlann in Éirinn chun an *Hyperion System* a chur i bhfeidhm. Tabharfaidh feidhmiú an chórais nua rochtain “siopa in aon ionad” iomlán ar na hacmhainní leabharlainne ar fad d’úsáideoirí na leabharlainne ó chomhéadan amháin.

- 3.14 Chuir **Coiste Comhpháirtíochta** a bunaíodh san Oifig leathnaithe nua i Márta 2002 go suntasach leis an bpróiseas lánpháirtithe a fheabhsú. Tarraingíodh Comhaltáí an Choiste ón dá shuíomh oifige agus bhí cruinnithe ann ar bhonn míosúil, ag malartú idir oifig Shráid Mhuirfean agus oifig Shráid na Mainistreach. Chuir an próiseas Comhpháirtíochta fóram idéalach ar fáil chun aghaidh a thabhairt ar roinnt ceisteanna ar mhodh sainchomhairleach agus uilechuimsitheach. I rith na bliana, d’eagraigh an Coiste Clár Scagthástála Sláinte ar éirigh go han-mhaith leis agus thapaigh 124 den fhoireann an deis a bheith rannpháirteach sa chlár. Tugadh isteach Scéim Dámhachtana Tuillteanais in Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí den chéad uair i 2002 agus iarradh ar fho-ghrúpa den Choiste Comhpháirtíochta moltaí a dhéanamh ar an modh is cothroime chun dámhachtainí a leithdháileadh. Fuair 22 duine den fhoireann dámhachtainí d’fheidhmíocht eisceachtúil dualgais. Bunaíodh fo-ghrúpaí den Choiste Comhpháirtíochta chomh maith chun féachaint ar leathnú na nUaire Oibre Solúbtha agus táthar ag súil lena dtuarascáil faoi lár 2003. Chuathas i gcomhairle leis an gCoiste Comhpháirtíochta ar bhonn rialta chomh maith i ndáil leis an Córas Forbartha Bainistíochta Feidhmiúcháin; Pleanáil ghnó; forbairt Pholasaí Ríomhphoist agus Idirlín; agus Polasaí Frithbhulaíochta agus Frithchiaptha a ullmhú.

3.15 I rith na chéad bhliana de bhunú na hOifige nua cuireadh béim mhór ar a chinntiú go raibh cleachtais agus struchtúir inmheánacha ann agus go raibh siad lánpháirtithe go hiomlán chun tacú le seirbhís ionchúisimh éifeachtach agus éifeachtúil a sheachadadh. Tá sé ríthábhachtach do sheachadadh na seirbhíse go mbeadh sainchomhairliú rialta ann agus go mbeadh aiseolas ar fáil ó na daoine a soláthraíonn an Oifig seirbhís dóibh. Mar chuid dár dtiomantas leanúnach i leith an **Tionscnaimh Seirbhísí Custaiméara** eagraíonn Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí dhá chomhdháil gach bliain dár bpáirtithe leasmhara. Bhí Seimineár Bliantúil na nAturnaetha Stáit i nDlíchumann na hÉireann in Eanáir 2002 agus chuir sé deis idéalach ar fáil do shainchomhairliú, do phlé agus d'eolas a roinnt idir an Oifig seo agus iadsan atá páirteach sa tSeirbhís Aturnaetha Stáit. Tugadh cur i láthair ar an Acht um Cheartas Coiriúil, 1999; Nochtadh; agus forbairtí maidir le Cúnamh Frithpháirteach ag an seimineár.

3.16 Bhí Comhdháil Bhliantúil Náisiúnta na nIonchúisitheoirí in Ospidéal Ríoga Chill Mhaighneann i mBealtaine 2002. Bhí os cionn 200 toscaire ag an gcomhdháil lena n-áirítear comhaltaí den Bharra, an tSeirbhís Aturnaetha Stáit, comhaltaí den Garda Síochána, comhaltaí den bhreithiúnacht agus ionadaithe ó eagraíochtaí laistigh den chóras ceartais choiriúil agus gníomhaireachtaí gaolmhara. Ba é téama chomhdháil na bliana seo ná *Fianaise Shaineolach Liachta agus an Dlí Coiriúil*. Is iad na daoine a thug aitheasc ag an gcomhdháil ná an Dr. Róisín Healy, Sainchomhairleoir i Liacht Éigeandála Pédiatraiceach, Ospidéal Mhuire do Leanaí Breoite; Rhonda Turner, Uasal, Príomh-Shíceolaí in Aonad San Labhaoise, Ospidéal Mhuire do Leanaí Breoite; An Dr. Mary Holohan, Stiúrthóir an Aonaid Chóireála Ionsaithe Gnéis ag Ospidéal an Rotunda; An tOll. John Harbison, Paiteolaí an Stáit; agus Feichín McDonagh, Abhcóide Sinsir. Bhí go leor eolais ag baint le

gach cur i láthair agus bhí siad suimiúil ó thaobh an léargais liachta agus dlíthiúil de. Seachas na sochair a bhaineann le heolas a roinnt cuireann an chomhdháil fóram ar fáil d'idirghníomhú idir an Oifig seo agus na daoine a soláthraíonn sí seirbhís dóibh. Éascaíonn sé sin malartú tuairimí agus aiseolais agus cuireann sé ar ár gcumas leanúint de bheith ag feabhsú agus ag forbairt na seirbhíse a sholáthraímid i gcomhar le faighteoirí na seirbhíse sin.

3.17 Chruthaigh an chéad bhliain de bhunú Oifig nua leathnaithe an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí a bheith ina bliain thar a bheith dúshlánach. Ba bhliain í ina ndearnadh dul chun cinn as cuimse i dtreo sheirbhís ionchúisimh níos lánpháirtithe agus níos éifeachtúla a sholáthar trí feidhmeanna rannáin choiriúil Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit a aistriú chuig an Stiúrthór Ionchúiseamh Poiblí agus trí fheidhmiú leanúnach chlár nuachóirithe na státseirbhíse. Tá dul chun cinn den chineál seo ríthábhachtach chun ár sprioc iomlán a bhaint amach chun soláthar a dhéanamh ar sheirbhís ionchúiseamh a bhíonn neamhspleách, cothrom agus éifeachtach, agus leanfaimid de bheith tiomanta an sprioc sin a sheachadadh i 2003.

Caibidil 4

An Grúpa Athbheithnithe Staidéir ar an gCóras Ionchúisimh Phoiblí

Réamhrá

- 4.1 Cheap an Rialtas an Grúpa Staidéir ar an gCóras Ionchúisimh Phoiblí i nDeireadh Fómhair 1998 faoi choimirce Oifig an Ard-Aighne. Bunaíodh an Grúpa chun athbheithniú a dhéanamh ar shocruithe dlíthiúla agus eagrúcháin an chórais ionchúisimh poiblí agus is é an tUasal Dermot Nally, iarRúnaí an Rialtais, a bhí ina chathaoirleach air. Chuir an Rialtas an Grúpa Staidéir ar an gCóras Ionchúiseamh Phoiblí, nó Grúpa Nally mar is fearr eolas air tuarascáil ar fáil i Meitheamh 1999. Bhreithnigh an Rialtas an Tuarascáil an 5 Deireadh Fómhair 1999 agus d'aontaigh sé lena moltaí agus glac sé leo.
- 4.2 Ba é príomh-mholadh na tuarascála ná feidhmeanna rannáin choiriúil Oifig an Príomh-Aturnae Stáit a aistriú ó Oifig an Ard-Aighne go dtí Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí. Tharla aistriú sin na bhfeidhmeanna an 3 Nollaig 2002 agus tá Rannán nua Aturnaetha na hOifige faoi cheannas an Phríomh-Aturnae Ionchúisimh.
- 4.3 Nuair a rinneadh an t-aistriú seo, bunaíodh Grúpa Athbheithnithe, mar a moladh i mír 5.11 de Thuarascáil Nally, chun scrúdú agus iniúchadh a dhéanamh ar fheidhmiú moltaí eile na Tuarascála, lena n-áirítear an moladh freagracht na nAturnaetha Stáit áitiúla a aistriú chuig an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí.
- 4.4 Bunaíodh an Grúpa Athbheithnithe i Samhain 2001 agus bhí sé comhdhéanta d'ionadaithe ón Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus ón Roinn Airgeadais, an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí agus an Príomh-Aturnae Stáit, an tSeirbhís Chúirteanna agus an Garda Síochána. Bhí cruinniú go rialta ag an nGrúpa faoi chathaoirleacht an Stiúrthóra agus i Samhain 2002 chuir said a dtuarascáil faoi bhráid an Taoisigh.

- 4.5 Thug an tuarascáil seo achoimre ar stádas reatha gach ceann de na moltaí i dTuarascáil Nally. Ar an iomlán, tá formhór na moltaí curtha i bhfeidhm nó tá siad á gcur i bhfeidhm agus tá sé sin taifeadta ag an ngrúpa. Chlúdaigh na príomh-mholtaí na réimsí seo a leanas:
- Úsáid a bhaint as abhcóidí neamhspleácha
 - Cumhachtaí a Tharmhligean faoin Acht um Ionchúiseamh i gCionta, 1974
 - An tSeirbhís Aturnaetha Stáit a aistriú ón Ard-Aighne go dtí an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí
 - Foireann a aistriú idir Oifigí Dlíthiúla, agus ardú céime a thabhairt dóibh
 - Ról níos mó ag Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí in Oilíúint Ghardaí
 - Leabhair Fianaise a ullmhú
 - Moltaí i ndáil le fáil, anailís agus scaipeadh faisnéise
- Tá achoimre tugtha ar an staid reatha i ndáil leis na réimsí thuas sa chuid eile den chaibidil seo.

Úsáid a bhaint as Abhcóidí Neamhspleácha

- 4.6 Chun cásanna a ionchúiseamh i gcúirt, ní fhostaíonn an Stiúrthóir a abhcóidí féin ach baineann úsáid as abhcóidí a bhíonn fostaithe i gcleachtas neamhspleách príobháideach. Mheas Grúpa Nally gur chóir leanúint den chleachtas seo mar go mbíonn fócas níos leithne ag abhcóidí neamhspleácha mar go ndéanann siad obair chosanta freisin agus ar an tslí sin go leathnaítear a ndearcadh. Thug an Grúpa Athbheithnithe ar aird gur leanadh den chleachtas sin mar a moladh.

Cumhachtaí a Tharmligean faoin Acht um Ionchúiseamh i gCionta, 1974

4.7 Mhol Grúpa Nally gur chóir go mbreithneodh an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí cumhacht a tharmligean chuig an bPríomh-Aturnae Ionchúisimh chun cinntí a ghlacadh cibé ar chóir earnálacha sainiúla de chásanna a ionchúiseamh nó gan iad ionchúiseamh. Rinne an Grúpa Athbhreithnithe é sin a mheas agus mhothaigh siad nach raibh gá le reachtaíocht mar go ndéanfaí an Príomh-Aturnae Ionchúisimh a mheas mar oifigeach de réir bhrí alt 4 (1) (a) den Acht um Ionchúiseamh i gCionta, dá bhfuil feidhmeanna tarmlichte. Cé go bhfuil an chumhacht sin anois ag an Stiúrthóir níl an rogha sin feidhmite go dtí seo aige. Bhí an Grúpa Athbhreithnithe sásta freisin go mb'oifigigh ghairmiúla de chuid an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí iad na haturnatha aistrihte freisin de réir bhrí an ailt thuas agus nach raibh gá le reachtaíocht chun éifeacht a thabhairt dó sin.

An tSeirbhís Aturnaetha Stáit a aistriú ón Ard-Aighne go dtí an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí

4.8 Mhol Grúpa Nally freisin gur chóir an fhreagracht don tseirbhís Aturnaetha Stáit áitiúla a aistriú ón Ard-Aighne go dtí an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí. Beidh gá le leasú reachtuil chun an moladh sin a éascú. Táthar ag súil go mbeidh an leasú tugtha chun críche faoi dheireadh 2003.

Foireann a aistriú idir Oifigí Dlíthiúla, agus ardú céime a thabhairt dóibh

4.9 Mhol Grúpa Nally freisin gur chóir “linn coiteann foirne, a bheadh i dteideal iarratas a dhéanamh ar aistriú agus ar ardú céime i measc na n-oifigí éagsúla dlíthiúla de réir nósanna imeachta glactha na státseirbhíse, a bhunú tar éis comhairle cuí”. Chomhaontaigh an Grúpa Athbhreithnithe nach bhféadfaí nósanna imeachta aistrihte agus ardaíthe céime coiteann

a chur ar bun a chlúdódh gach post i ngach ceann de na hoifigí dlíthiúla lena mbaineann aturnaetha agus abhcóidí araon gan athrú reachtach. Is amhlaidh sin mar, faoin dlí atá ann faoi láthair, ní féidir abhcóide a fhostú chun obair dlíodóra a dhéanamh, ach amháin i gcás Oifig an Aturnae Ioncaim (alt 86 den Acht Aturnaetha, 1954). Comhaontaíodh, áfach, go bhféadfaí nósanna imeachta chun linn choiteann a bhunú a chur ar bun idir oifigí le líon suntasach aturnaetha. Chun na críche sin tá togra a d'eisigh Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit agus Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí do IMPACT, an ceardchumann a dhéanann ionadaíochta ar na haturnaetha agus ar an bhfoireann feidhmeannach dlíthiúil, á phlé leis an gceardchumann faoi láthair. Is cosúil, áfach, go nglacfaidh sé roinnt ama fós sula mbeidh mionsonraí oibriú na linne coiteann comhaontaithe.

Ról níos mó d'Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí in Oiliúint Ghardaí

4.10 Breithníodh an cheist faoi ról an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí in oiliúint Ghardaí chomh maith agus measadh cé go ndeachaigh an oiliúint a fhaigheann an Garda Síochána i bhfeidhm ar Thuarascáil Nally, mhol sé go ndéanfaí an oiliúint sin a fheabhsú tuilleadh go córasach lena chinntiú go mbíonn ionchúisitheoirí Garda feistithe le déileáil le ceisteanna dlíthiúla agus praiticiúla araon. Méadóidh Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí a rannpháirtíocht in oiliúint Ghardaí trí aturnaetha óna Rannán Aturnaetha a bheith rannpháirteach i gclár oiliúna agus tá tús curtha leis an bpróiseas sin cheana.

Leabhair Fianaise

4.11 Mhol Grúpa Nally gur chóir próiseas nua a aithint, lena gcuirfí in iúl don chosantóir cén fhianaise a bheadh ina aghaidh nó ina haghaidh, rud a dhéanfadh sruthlíniú ar an nós imeachta liopásta reatha a bhaineann leis an Leabhar Fianaise. Tar éis an ní seo a bhreithniú bhí an Grúpa Athbhreithnithe den tuairim go leanann cuspóir úsáideach a bheith le Leabhair Fianaise i riaradh éifeachtach ullmhúcháin trialach. Ní raibh an grúpa oibre in ann aon leasú úsáideach reachtaíochta a mholadh ag an am. Ba chóir, áfach, an ní seo a choimeád faoi athbhreithniú. Leasaíodh le reacht an córas réamhscrúdaithe le déanaí.

Fáil, Anailís agus Scaipeadh Faisnéise

4.12 Rinne Grúpa Nally roinnt moltaí eile chomh maith i ndáil le fáil, anailís agus scaipeadh faisnéise sa tseirbhís ionchúisimh lena n-áirítear Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí tuarascála a fhoilsiú agus faisnéis bhainistíochta.

4.13 Tá ceithre thuarascáil bhliantúla foilsithe ag Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí ó Thuarascáil Nally i leith, agus i láthair na huaire tá sí ag obair ar an tríú Ráiteas Straitéise don tréimhse 2004-2006. Sa bhliain 2001, d'fhoilsigh an Stiúrthóir Ráiteas maidir le Treoirlínte Ginearálta d'ionchúisitheoirí. Ba é cuspóir an doiciméid sin ná prionsabail a leagan amach i dtéarmaí ginearálta, a bheadh mar threoir do thionscnamh agus do sheoladh ionchúiseamh sa Stát, agus treoir ghinearálta a sholáthar d'ionchúisitheoirí ionas go mbíonn polasaí cothrom, réasúnaithe agus comhleanúnach mar bhonn taca leis an bpróiseas ionchúisimh. Cuspóir eile a bhí le foilsiú an doiciméid sin ná cur leis an tuiscint mhéadaithe ag saoránaigh ar an bpróiseas ionchúisimh, ar thar a gceann a dtionscnaítear ionchúisimh. Faoi mar a moladh i dTuarascáil Nally, tá Aonad TE agus Seirbhís Leabharlainne, lena n-áirítear aonad taighde, bunaithe ag Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí. Tá bainisteoir

gairmiúil earcaithe aici mar Cheann Riaracháin agus tá aonad forbartha polasaí bunaithe aici chomh maith.

4.14 Mhol Grúpa Nally gur chóir go mbeadh Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí mar lárphointe do thiomsú agus anailís faisnéise ar oibriú an chórais ionchúisimh. Mhol Tuarascáil na Comhairle Náisiúnta Coireachta i Meán Fómhair 2001, áfach, go mbunódh an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí grúpa saineolach ar staitisticí coireachta. Mheas an Grúpa Athbhreithnithe go bhfuil sé riachtanach go mbeadh lárphointe ann do thiomsú agus anailís faisnéise staitistiúil ar staitisticí coireachta agus do chomhordú ghníomhaíochtaí na ngníomhaireachtaí difriúla, ach níor léirigh siad a rogha idir an réiteach ab fhearr le Tuarascáil Nally agus an réiteach ab fhearr le Tuarascáil na Comhairle Náisiúnta Coireachta. Bhunaigh an tAire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí Grúpa Saineolais ar Staitisticí Coireachta le déanaí agus duine dá chuid oifigigh ainmnithe ag an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí le bheith mar chomhalta den ghrúpa. Chinn an tAire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí freisin suirbhéithe náisiúnta débhlíantúla a dhéanamh ar íospairt choireachta ag tosú in 2004 agus is cosúil go mbeidh tionchar aige sin ar an moladh seo.

4.15 Mhol Tuarascáil Nally gur chóir na córais teicneolaíochta eolais sna hoifigí agus gníomhaireachtaí dlíthiúla atá ar marthain agus na cinn atá teilgte a fhorbairt ar shlí chomhordaithe. Tá roinnt tionscnamh tarlaithe laistigh de na heagraíochtaí éagsúla go dtí seo. Tá gá le tionscadal mór sna chéad trí bliana eile chun na córais a chomhordú laistigh den Oifig féin, ós rud é go bhfuil córas faighte ag an Rannán Aturnaetha ó Oifig an Phríomh-Aturnaetha Stáit nach bhfuil ar comhréir leis an gcóras sa Rannán Stiúrtha. Mheas an Grúpa Athbhreithnithe, mar thuairim ghinearálta,

go raibh scóip as cuimse ann chun feabhas a chur ar chomhordú agus ar chomhoibriú le gníomhaireachtaí difriúla an Stáit a bhíonn ag obair i réimse an cheartais choiriúil gan a neamhspleáchas a chomhghéilleadh. D'fhéadfaí breithniú a dhéanamh ar an bhféidearthacht a bhaineann le cruinnithe rialta comhordaithe a bhunú, b'fhéidir ar nós an Bhoird um Cheartais Choiriúil i dTuaisceart Éireann.

Cuid III
Forbairtí Dlíthiúla

Caibidil 5

Saincheisteanna Dlíthiúla a Bhaineann le Cleachtas an Dlí Coiriúil

Réamhrá

5.1 Mar léiriú ar nádúr fuinniúil an dlí phoiblí, tharla forbairt agus feabhsú ar roinnt saincheisteanna dlíthiúla a bhaineann le cleachtas an dlí coiriúil i mbliana. Tá sé i gceist leis an gcaibidil seo forléargas gearr a thabhairt ar chuid de na breithiúnais is mó a bhaineann le réimsí a bhaineann leis an dlí substaintiúil coiriúil agus le nósanna imeachta coiriúla. Ní airbheartaíonn sé anailís chuimsitheach, mhionsonraithe ná údarásach a sholáthar agus comhairlítear do na daoine ar mian leo eolas nó tuiscint níos mionsonraithe ar na cásanna dá dtagraítear a fhorbairt féachaint ar na breithiúnais nó na tuarascálacha iad féin.

I measc na n-iliomad cás suimiúla a ndearnadh cinneadh orthu i rith 2002 bhí na cásanna a bhí ag déileáil leis na saincheisteanna seo a leanas.

Claonadh

5.2 Ag teacht ón seanrá nach amháin go gcaithfear an ceartas a dhéanamh agus go gcaithfear go bhfeictear á dhéanamh é, is fada glactha é go gcaithfidh breithiúna a bheith neamhchlaonta agus go bhfeictear iad a bheith neamhchlaonta i ndéanamh cinntí. Tá roinnt cásanna ann a leag amach na prionsabail a bhíonn i bhfeidhm i gcásanna ina bhféadfadh coimhlint leasa a bheith ann do bhreithiúna. In *Director of Public Prosecutions v. Tobin* [2002] 1 ILRM 428, chuir an Chúirt Achomhairc Choiriúil na prionsabail sin i bhfeidhm i gcás a bhain le claonadh féideartha giúiré. Tháinig an cheist chun cinn nuair a tháinig sé chun solais i rith pléití go raibh duine den ghiúiré ina íospartach tráth ag cionta a bhí cosúil leis na cionta a raibh an cúis ar triail ina leith. Tháinig Fennelly J. ar an tátal go mbreithneodh breathnadóir réasúnach go raibh an dainséar ann go mbonnbhrisfeadh ar bhain don ghiúróir triail chothrom a sholáthar agus chuir an ciontú ar neamhní. De bhrí go bhfuil cionta gneásacha mar atá siad, d'fhéadfadh go mbeadh tionchar ag comhbhá leis an ngiúróir a bhí i gceist ar na giúróirí eile.

Pianbhreith a Chur

5.3 Chun an phianbhreith chúí atá le gearradh ar chiontú a chinneadh, caithfidh breitheamh trialach roinnt factóirí a bhreithniú, m.sh. an raibh aon chiontuíthe roimhe sin ag an bpáirtí ciontach; an ndearnadh an páirtí ciontach pléadáil chiontach; nó na cionta a rinneadh agus an éifeacht a bhí leo.

Rinneadh breithniú go leor ar phianbhreitheanna a ghearradh sa chás gur do chionta gnéasacha a bhí na ciontuíthe agus go raibh moill idir déanamh na gcionta agus an triail. In *Director of Public Prosecutions v. P.H. C.C.A.* (22/02/02) chinn an chúirt go raibh ceangal ar an mbreitheamh trialach iarmhairtí na gcionta ar thriúr íospartach a chur san áireamh, iarmhairtí a bhí an-tromchúiseach dóibh ar fad. Bhí an ceart ag an mbreitheamh an phianbhreith choimeáda a laghdú go suntasach ar iontaoibh na bhfactóirí seo a leanas: aois an chiontóra, a riocht liachta, easpa ciontuíthe roimhe sin, a phléadáil ciontach (cé gur dhiúltaigh sé a bheith ciontach an lá a cuireadh an phianbhreith air), agus an t-uirslíú de bheith ciontaithe i gcionta gnéasacha chomh tromchúiseach sin. I gcás cosúil leis *Director of Public Prosecutions v. J.M.* [2002] 1IR 363, chinn Keane C.J. nach mbeadh aois an chiontóra, ann féin, ná an mhoill idir déanamh na gcionta agus an triail inchosanta chun an phianbhreith a chur ar fionraí. Nuair a chuir sé an phianbhreith ar fionraí, áfach, chinn sé nár thug an breitheamh trialach dóthain meáchain d'fhachtóirí maolaithe, cosúil leo sin thuas, .i. damáiste doleigheasta do sheasamh an chiontóra sa phobal, éifeachtaí na pianbhreithe ar a chuid leanaí, riocht lag a shláinte, agus a dhoilíos neamhcháilithe.

Mar mhalairt air sin, léirigh an Chúirt Achomhairc Choiriúil a toilteanas pianbhreitheanna a mhéadú mar fhreagairt ar achomhairc ón Oifig seo, in *Director of Public Prosecutions v. McKenna (No. 2)* [2002] 2 IR 245. Sa chás sin, chinn an Chúirt go raibh nádúr eisceachtúil an cháis (.i. an truaillíocht a léirigh an cúisí) amhlaidh gur chóir go bhfeidhmeodh an breitheamh trialach a rogha agus pianbhreitheanna a ghearradh le rith as a chéile, mar go raibh comhthráth na bpianbhreitheanna a gearradh róthrócaireach.

Chomh maith leis na cinní sin ar nithe a bhaineann go hiarbhair leis an bpianbhreith a ghearradh, tá dhá ní maidir le nós imeachta soiléirithe in achomhairc choiriúla. Ar an gcéad dul síos, in *Director of Public Prosecutions v. McKenna* [2002] 1 IR 347, cinneadh gur ionann iarracht neamhrathúil chun iarratas athbhreithnithe pianbhreithe a thaisceadh agus an t-iarratas a dhéanamh chun críche teorainn ama an athbhreithnithe. Bhí an cinneadh sin bunaithe ar an toimhde, gan aon reachtaíocht ann ar an ábhar, go ndearnadh an t-iarratas tríd an bhfógra cuí a thaisceadh san Oifig Chúirte.

Ar an dara dul síos, ag leagan amach an phróisis a bheidh le leanúint ag cúirteanna achomhairc in achomhairc in aghaidh pianbhreithe, chinn an Chúirt Uachtarach in *Director of Public Prosecution v. Cunningham* (08/10/02) go gcaithfear an phianbhreith bhunaidh a scrúdú ar dtús. Bhí gá a chinneadh go raibh an phianbhreith bhunaidh mícheart i bprionsabal, cibé í a bheith ródhian nó trócaireach go míchuí, sula bhféadfadh an Chúirt Achomhairc Choiriúil a dlínse a fheidhmiú chun pianbhreith chuí a bhreithniú don achomharcóir.

Cinntí Ionchúiseamh a Thionscnamh

5.4 Mar atá le gach staid den phóiseas coiriúil, caithfear an cinneadh maidir le tionscnamh ionchúiseamh a dhéanamh le hurramú do cheanglais ghinearálta bunreachtúla nósanna

imeachta cothroma. Chinn an Chúirt Uachtarach é sin in *Eviston v. Director of Public Prosecutions* [2002] 1 ILRM 134. Sheas an chúirt freisin le sainchumas na hOifige cinneadh a fhreaschur, má creideadh ina dhiaidh sin go raibh an cinneadh sin earráideach.

Nochtadh Doiciméad

5.5 Fiú amháin sa chás gur ann do dhíolúine leasa an phobail maidir le doiciméad a bhíonn á lorg ag an gcosaint, sa chás go dtagraítear do dhoiciméad i mionnscríbhinní agus pléadálacha, tá sé faoi dhliteanas é a nochtadh. Chinn Hardiman J. é sin in *T.H. v. Director of Public Prosecutions & Judge Smithwick* [2002] 1 ILRM 48. Chinn sé go raibh tagairt déanta don doiciméad a bhí i gceist i mionnscríbhinn, agus go raibh achoimre tugtha air inti, agus go raibh stádas an doiciméid athraithe ó úsáideadh i ndlíthíocht é, mar nach raibh an úsáid sin comhsheasmhach le héilimh neamhábharthachta nó éifeachtaí díobhálacha nochtadh an doiciméid.

Tiomáint faoi Thionchar an Óil

5.6 Tá an ceanglas eiseamail anála, fola nó fuala a sholáthar nuair a bhítear in amhras faoi thiomáint faoi thionchar an óil ar cheann den bheagán forálacha reachtúla a cheanglaíonn an cúisí fianaise a sholáthar ina aghaidh féin nó ina haghaidh féin. Caithfear an oibleagáid a chur in iúl don chúisí, agus gur cion a bheadh ann dá mainneofaí é a chomhlíonadh. In dhá chás i mbliana scrúdaigh an Chúirt Uachtarach an ceanglas seo agus mar a chaithfear é sin a chur in iúl dóibh sin a bhíonn faoi oibleagáid eiseamail a sholáthar. Chinn an Chúirt Uachtarach in *Director of Public Prosecutions v. Mangan* [2002] 1 ILRM 417, go raibh tagairt do bhliain an Achta um Thrácht ar Bhóithre, a chruthaigh an oibleagáid, a fhágáil ar lár nuair a bhí an ceanglas á mhíniú neamhábharta. Bhí an t-achomharcóir i riocht mhaith fios a bheith aige dá chuid oibleagáidí, agus dá mbeadh bliain an Achta luaite.

Amhlaidh, in *Director of Public Prosecutions v. Murphy* H.Ct. (22/7/02), chinn Ó Caoimh J. go mba leor díreach a léiriú go mbeadh an duine ag déanamh ciona nó go mbeadh siad á nochtadh féin do phionóis, mura soláthródh siad eiseamal. De bhrí nach pionós ann féin an dícháiliúchán iarmhartach, ní raibh aon cheanglas ann a chur in iúl don duine a bhí i gceist go ndéanfaí ordú dícháiliúchán a eisiúint ar chiontú i mainneachtain eiseamail a sholáthar nuair a iarradh sin a dhéanamh.

Maidir leis na heiseamail a fuarthas trí oibriú an cheanglais thuas, chinn Carney J. go bhféadfaí léamh a fhaightear ó anáileadán a laghdú le codán den léamh sin, in *Director of Public Prosecutions v. Curry* H.Ct. (14/03/02) Chinn sé, cé go n-éilíonn an reacht sa chás go raibh an dá léamh a tógadh difriúil go ndéanfaí neamhaird don léamh is airde, níor fhág sé amach go bhféadfadh an figiúr a bheadh in úsáid in ionchúiseamh an chiona a bheith níos lú ná an figiúr sin a thairfead an t-anáileadán agus ní raibh aon ní ann a léireodh go mbeadh laghdú den sórt sin mídhleathach mar gur oibríodh é i bhfabhar an chúisí.

Moill

- 5.7 Is féidir le himeacht ama idir déanamh an chiona agus a ionchúiseamh a bheith ina chúis le baol go mbeadh triail mhíchothrom ann. Le cúpla bliain anuas, leag roinnt breithiúnas maidir le moill amach na prionsabail a bhíonn i bhfeidhm agus éifeachtaí moille ar chearta an chúisí á mbreithniú. Tá cásanna le déanaí tar éis na prionsabail rialaithe sa réimse seo a fheabhsú tuilleadh. In *P.C. v Director of Public Prosecutions* H.Ct. (02/02/02), chinn O'Neill J. go bhféadfadh imeacht iomarcach aimsire a bheith ina chúis le tátal dochair ionas nach bhféadfaí a bheith ag súil go leanfadh triail chothrom, agus in imthosca den mhoill iomarcach sin d'fhéadfaí triail a chosc gan an cúisí dochair iarbhír nó dochair teagmhasach a thaispeáint.

I gcás a raibh moill ar dhéanamh an ghearáin agus ar ionchúiseamh an ghearáin araon: *P.M. v. Director of Public Prosecutions* S. Ct. (07/06/02), chinn Keane C.J. nár ghá go mbeadh dochair déanta do chosaint an chúisí chun go bhféadfadh an cúisí an ceart do thriail réasúnta dhlúsúil a agairt. Chinn sé freisin, sa chás nár chuir sárú an chirt sin an ceart cun trialach cothrom i mbaol ach go raibh sé ina chúis le strus agus imní neamhriachtanach, go gcaithfidh an chúirt dul i mbun cleachtais chothromaithe idir ceart an chuisí cosaint a fháil ó strus agus imní mar gheall ar mhoill neamhriachtanach agus iomarcach, agus leas an phobail in ionchúiseamh. Agus í á dhéanamh sin, breithneoidh an chúirt an mhoill roimh agus tar éis an cúisí a chúiseamh, agus nádúr na gcionta cúisithe.

Ceart Rochtana ar Atur nae

- 5.8 Fónann an ceart rochtana réasúnaí ar atur nae an fheidhm a chinntiú gur eol don té a bhíonn ar a choimeád a chearta agus go soláthraítear comhairle dhlíthiúil neamhspleách dó nó di ionas go mbeidh ar a chumas nó ar a cumas cinneadh a dhéanamh go saorálach ráiteas a dhéanamh nó gan a dhéanamh.

In *Director of Public Prosecutions v. Buck* [2002] 2 IR 268, chinn Keane C.J. cé go bhféadfadh coinneáil an té atá faoi choinneáil a bheith fágtha neamhdhleathach dá mbeadh a cheart rochtana nó a ceart rochtana ar atur nae sáraithe, bhí sé cosanta ag atur nae a bheith i láthair, agus dá bhrí sin ní raibh an coinneáil mídhleathach. Ní raibh sé ábhartha gur lig sé seirbhísí an dlíodóra sin ar ceal tar éis comhairle a bheith tugtha dó nár ghá dó ráiteas a dhéanamh. Is faoin mbreitheamh trialach a bhí sé cinneadh a dhéanamh gurb é an chomhairle sin a fháil ón dlíodóir, seachas é a bheith faoi choinneáil, a chomhlíon a cheart rochtana. I gcinneadh comhchosúil, chinn an Chúirt Achomhairc Choiriúil in *Director of Public Prosecutions v.*

O'Brien C.C.A. (17/06/02) sa chás go mbíonn ceart rochtana an té atá faoi choinneáil sáraithe ar dtús ach go bhfuil an choinneáil dleathach seachas sin, is leor rochtain ina dhiaidh sin ar aturnae chun ráitis a rinneadh tar éis cuairt an aturnae a bheith inghlactha.

In *Mart v. Minister for Justice*. H.Ct. (19/04/02) chinn Smyth J. go mba ag an duine a bhí ar a choimeád agus ní an t-aturnae a bhí an ceart rochtana ar dhlíodóir.

An Ghaeilge

5.9 Cé nach bhfuil aon amhras faoi cheart an duine cúisithe Gaeilge a úsáid, scrúdaíodh na sásraí atá riachtanach lena chinntiú go mbíonn an próiseas iomlán ionchúisimh cothrom in *MacCárthaigh v. Minister for Justice* H.Ct. (14/05/02). Sa chás seo, chinn Finnegan P., i ndéileáil le hargóint an iarratasóra go bhforáilann Airteagal 8 den Bhunreacht don cheart scríbhinn de na himeachtaí a bheith ar fáil mar a dúradh sa chúirt iad, nach raibh an scéim a bhí ann roimhe sin de nóta a ghlacadh den fhianaise agus na haithisc agus na haighneachtaí mar a haistríodh go Béarla iad dóthanach agus gur mhainnigh sin Airteagal 8 a chomhlíonadh. Níor dheimhín leis, áfach, gur éiligh leasanna an cheartais go soláthrófaí aistriúchán comhuaineach, ag cinneadh ina ionad go raibh cruinneas níos tábhachtaí ná luas agus go n-éileodh an leibhéal cruinnis is gá a choinneáil fad a bhítear ag aistriú go comhuaineach go soláthrófaí creat de na hargóintí don aistritheoir roimh an éisteacht. Chuirfeadh sé seo laincis neamh-inghlactha ar theideal an chosantóra a sheasamh nó a seasamh a fhorcoimeád.

Dlí Idirnáisiúnta Chearta an Duine

5.10 Ní hionann agus roinnt tíortha eile, déantar idirdhealú in Éirinn idir oibríú dlí idirnáisiúnta agus oibríú dlí baile. Meastar go n-oibríonn an péire i réimsí ar leithligh, agus nach dtagann siad le chéile ach nuair a chorpraíonn an

tOireachtas bearta idirnáisiúnta dlíthiúla sa dlí baile. In *Kavanagh v. Governor of Mountjoy Prison* [2002] 2 ILRM 81, d'éist an Chúirt Uachtarach achomharc ó dhiúltú na hArdchúirte deonú do chead athbhreithniú breithiúnach a lorg. Lorgaídh an t-athbhreithniú breithiúnach ar na forais gur sháraigh ciontú an achomharcóra Airteagal 29.6, mar gheall go bhfuair comhlacht monatóireachta na Cúnaite Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla ar ghearán a éisteacht ón achomharcóir gur sháraigh Éire foráil na córa comhionann sa chúnant trína chur ar triail sa Chúirt Choiriúil Speisialta. Lean an Chúirt Chuarda an t-údarás i ndiúltú a cheadú gur thug Airteagal 29.6 cearta aonair. Cinneadh nach bhféadfaí cinneadh an chomhlachta monatóireachta a agairt chun ciontú a chur ar neamhní gan roinnt forálacha Bunreachtúla eile a shárú m.sh. Airteagail 15.2.2, 29.6 & 34.1.

Urghaire Shainordaitheach chun Comhlíonadh an Dlí a Chinntiú

5.11 Nuair a iarrann Cróinéir go dtabharfaí fianaise ag ionchoisne agus má mhainnítear sin a dhéanamh, is cion é lena dtéann pionós de €6.35. Is intuigthe nach scanrófaí roinnt daoine chun tabhairt isteach don fhíneáil sin, agus i gcás *Attorney General v. Lee* S.Ct. (15/07/02), dhiúltaigh banchéile an éagaigh fianaise a thabhairt ag ionchoisne ina bhás. Is finné riachtanach agus ábhartha a bhí inti, agus rinne an tArd-Aighne iarratas ar urghaire shainordaitheach ag cur iallach uirthi láithriú. Ar a hachomharc in aghaidh na hurghaire, choimeád an Chúirt Uachtarach an urghaire. Bhí a gcinneadh bunaithe ar an gcinneadh go raibh an fhíneáil a foráladh le reacht neamhdhóthanach agus go raibh an nós imeachta malartach lena bhféadfadh an cróinéir deimhniú go raibh an cosantóir i ndíspeagadh cúirte lag go Bunreachtúil.

Fáltais ó Choireacht

5.12 Bhí tábhacht mhór leis an reachtaíocht um fháltais ó choireacht agus iarrachtaí leanúnacha agus rathúla an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla sa chomhrac in aghaidh na coireachta. Cé gur ordú idirbhreitheach an teideal atá ar an bpríomhuirlis a bhíonn in úsáid ag an mBhiúró um Shócmhainní Coiriúla, ordú alt 3, is léir ó dhá chás le déanaí gur in ainm amháin is amhlaidh atá. In *F.McK. v. A.F.* [2002] 1 IR 242, chinn an Chúirt Uachtarach, in imeachtaí de bhun an Achta um Fháltais ó Choireacht, 1996, a tionscnaíodh le toghairm iomlánaíoch, go raibh feidhm le Rialacha na nUaschúirteanna. Faoi Ordú 20, Rial 3 den Rialacha na nUaschúirteanna tá oibleagáid ráiteas éilimh a sheachadadh, nuair a iarrann an chosaint sin a dhéanamh. Ní raibh an cás nach mbeadh ráiteas éilimh de dhíth chun urghaire idirbhreitheach a fháil ábhartha d'urghaire alt 3, mar go raibh sin críochnaithe de réir nádúir fiú más idirbhreitheach atá san ainm. In *McKenna v. E.H.* [2002] 1 IR 72, chinn Finnegan J., nach idirbhreitheach nó eatramhach amháin a bhí urghairí a deonaíodh de réir ailt 2 & 3 ach go raibh siad substainteach de réir nádúir. Chinn sé freisin go raibh feidhm ag nós imeachta Ordú 11 den Rialacha na nUaschúirteanna do sheirbhéil lasmuigh den dlínse seo le hurghairí arna n-eisiúint de bhun ailt 2 & 3 den Acht um Fháltais ó Choireacht.

Athbhreithniú Breithiúnach

5.13 Is dlí socraithe é an caighdeán a bhíonn le comhlíonadh ag iarratasóir ar chead athbhreithniú breithiúnach a lorg, .i. caithfidh cás inargóinte a bheith ag an iarratasóir. In *Gordon v. Director of Public Prosecutions* [2002] 2 IR 369, chuir an Chúirt Uachtarach sin i gcomparáid leis an gcaighdeán a chaithfidh freagróir a chomhlíonadh dá mbeadh siad ag iarraidh go gcuirfí cead an iarratasóra ar ceal. Chinn an Chúirt go raibh ualach níos airde le tarchur ag an bhfreagróir. Bhí ar an bhfreagróir

a chruthú nach raibh cás inargóinte ag an iarratasóir. Dá gceadófaí ualach níos ísle cheadófaí don iarratas sin oibriú mar éisteacht roimh ré ar an ábhar substainteach, rud ba léir nach raibh inmhianta.

Scrúdaigh an Chúirt Uachtarach chomh maith oiriúnacht iarratais ar athbhreithniú breithiúnach ar bhonn *quia timet* (réamháochta), fad a bhí an t-ábhar fós os comhair cúirte níos ísle. I dtarchur an ábhair ar ais chuig an gcúirt níos ísle, chinn an Chúirt Uachtarach in *Mellet v. Judge Reilly* S.Ct. (26/04/02), go raibh sé neamhinmhianta go ginearálta don Ard-Chúirt idirghabháil a dhéanamh trí athbhreithniú breithiúnach, ag aon staid i dtrial choiriúil.

Fianaise Droch-Charachtair

5.14 Nuair a dhéantar duine a thriail i leith ciona, cinneann an giúiré an mbíonn an cion déanta ag an gcúisí ar an bhfianaise a bhaineann leis an gcion sin, agus leis an gcion sin amháin. Go hiondúil, ní rachaidh fianaise de “dhroch-charachtar” an chúisí ná de chiontuíthe roimhe sin chuig an ngiúiré mar mhodh chun an giúiré a chosaint ón éifeacht dhíobhálach a d'fhéadfaid a bheith ag faisnéis den sórt sin. Ta eisceachtaí teoranta don riail sin ann áfach, .i. má ionsaíonn an cúisí inchreidteacht finné ionchúisimh nó má thugann fianaise dá dhea-charachtar. In *Director of Public Prosecutions v. Ferris* C.C.A. (10/06/02), chinn an Chúirt Achomhairc Choiriúil, nuair a ghlaonn an cúisí finnéithe eile mar fhinnéithe carachtair, seachas fianaise a thabhairt dá dhea-charachtar féin, níl an t-ionchúiseamh i dteideal fianaise droch-charachtair a thabhairt isteach.

Nós Imeachta Coiriúil – Trialacha ar Díotáil

5.15 *Chinn Fennelly J., in Conlon v. Kelly* [2002] 1 IR 10, nár shín alt 6(1) den Acht um Cheartas Coiriúil (Riarachán), 1924, a cheadaíonn don chúirt díotáil fhabhtach a leasú, chomh fada le cead a thabhairt scoir ó dhíotálacha ar leithligh, bunaithe ar fhreagairtí ar leithligh chun trialach,

a nascadh in aon díotáil amháin. Bhain sé an tát as go raibh feidhm le halt 6(1) nuair a bhí díotáil cumtha cheana féin, a leanann freagairt amháin chun trialach, mar atá beartaithe leis an Acht um Nós Imeachta Coiriúil, 1967. Chomh maith leis sin, chinn sé go n-éilíonn aon athrú ar díotáil a bhíonn tugtha údarás reachtúil. I gcás eile ag déileáil le nós imeachta coiriúil, *Zambra v. McNulty & Director of Public Prosecutions* [2002] 2 IR 351, chinn an Chúirt Uachtarach go mba chéim leormhaith in imeachtaí coiriúla a bhí in ordú ag fadú ama chun Leabhar Fianaise a sheachadadh chun go ndlíf réamhscrúdú a dhéanamh faoi na nósanna imeachta atá leagtha amach san Acht um Nós Imeachta Coiriúil, 1967 (féach caibidil 7 thíos) sular cuireadh an cúisí ar aghaidh chun trialach. Rinneadh an t-ordú fadaithe de bhua Ordú 24 Riail 10 de Rialacha na Cúirte Dúiche, a chinn an Chúirt Uachtarach a bheith díortha ó alt 6 den Acht um Nós Imeachta Coiriúil, 1967, agus dá bhrí sin gur chéim faoi Acht 1967 a bhí san ordú fadaithe. De bhrí gur glacadh an chéim sin, measadh go raibh feidhm le scéim an réamhscrúdaithe.

Nós Imeachta Coiriúil – Trialacha Achoimre

5.16 Cinn Murphy J., in *Director of Public Prosecutions v. McMahon* H.Ct. (27/06/02), cé go measfaí go mbeadh seirbheáil ar aturnae a bhí ar thaifead do pháirtí dóthanach de ghnáth in ábhair shibhialta, ní raibh sé dóthanach chun críche ábhair choiriúla. Chinn sé, de bhrí gur bhain ábhair choiriúla leis an gcás, agus ó d'fhéadfaí sna himthosca sin nach mbeadh an t-aturnae áirithe ag an gcliant ag tráth na seirbheála, nach raibh an tseirbhís leordhóthanach agus raibh an Chúirt Dúiche i bhfeoi-úinéireacht an ábhair.

Threisigh O'Caomh J. in *Director of Public Prosecutions v. Maughan* H.Ct. (22/07/02) oibligeáid na Cúirte Dúiche freastal ar shubstaint na n-aighneachtaí chuig an gcúirt, agus fianaise a éisteacht más gá. Chinn sé gur ghníomhaigh an breitheamh den Chúirt Dúiche go

mírreasúnach i ndíbhe an cháis os a chomhair mar go raibh drogall ar an ionchúisitheoir aighneachtaí a dhéanamh i scríbhinn, agus nár thug mainneachtain aighneachtaí a dhéanamh i scríbhinn an teideal don Bhreitheamh den Chúirt Dúiche an t-éileamh a dhíbhe.

Ó bhíonn dlínse glactha ag an gCúirt Dúiche agus go mbíonn tús curtha aici le fianaise a éisteacht maidir le cion hibride a bhíonn á thriail sa Chúirt Dúiche, ba chóir don chúirt dul ar aghaidh chuig cinneadh faoi na cúisimh a tugadh, de réir Murphy J. in *Director of Public Prosecutions v. O'Donnell* H.Ct. (24/07/02). Sa chás seo cinneadh gur ghníomhaigh an Breitheamh Dúiche lasmuigh den dlínse agus gan dlínse i ndíbhe an chúisimh tar éis don Bhreitheamh Dúiche a chinneadh gur chóir go dtabharfaí an rogha don chúisí cibé ar mhian leis é a thriail ar díotáil nó go hachomair. Ní thugann cionta hibride an ceart do chúisí triail ar díotáil a roghnú.

Scríbhinn na Trialach

5.17 In *Director of Public Prosecutions v. G.K.* (06/06/02), chinn an Chúirt Achomhairc Choiriúil gur sháraigh diúltú ón mbreitheamh trialach scríbhinn den triail bhunaidh a sholáthar don chúisí, nuair a bhí sé ar athriail do na cionta céanna, a cheart ar thriail chothrom. Cinneadh tríd an scríbhinn a shéanadh ar an gcúisí gur séanadh an fhéidearthacht air aon difríochtaí i dteistíocht ag an dá thriail a nochtadh agus inchreidteacht na bhfinnéithe a thástáil. Rinne sin dochar ar shlí neamhinghlachta do chumas an chúisí é féin a chosaint, go háirithe nuair a bhí inchreidteacht na bhfinnéithe suntasach, mar a bhí sa chás seo.

Caibidil 6

Forghéilleadh Sócmhainní

6.1 Is é fócas traidisiúnta an phrósís choiriúil, tar éis ciontaithe, ná pionós a chur ar an gciontóir, ó cuireadh deireadh le forghéilleadh maoin don Choróin sa naoú haois déag. Mar sin féin, le deireanas tá aitheantas reachtúil tugtha don tuillteanas go mbainfeadh an Stát an brabach as an gchoireacht. Is féidir na forálachta atá ann anois a bhaineann le forghéilleadh fáltas ó choireacht a roinnt ina cheithre earnáil.

Forghéilleadh Sibhialta Fáltas ó Choireacht

6.2 Tugann an reachtaíocht iomchuí an chumhacht don Ard-Chúirt, nuair is deimhin léi gur ionann maoin áirithe agus fáltas ó choireacht, ordú a dhéanamh an mhaoín sin a chalcadh i dtús báire ar feadh tréimhse de sheacht mbliana agus ina dhiaidh sin ordú “díuscartha” a dhéanamh á ordú an mhaoín sin a aistriú go dtí an Stát. Is próiseas sibhialta é sin ina ndéanann an chúirt ordú, más deimhin léi “gur dóichí” gur fáltas ó choireacht í an mhaoín, agus bíonn sé dírithe go príomha in aghaidh maoin seachas in aghaidh cosantóra ar leithligh. Ní gá go mbeadh an té óna n-urghabhtar an mhaoín ciontaithe i gcion coiriúil. Is é an Biúró um Shócmhainní Coiriúla atá freagrach as an gcóras forghéillte sócmhainní agus ní bhíonn aon bhaint ag an Siúrthóir Ionchúiseamh Poiblí ina oibriú.

Coigistiú Coiriúil

6.3 Tugann an reachtaíocht iomchuí, an chumhacht do chúirt trialach, ar chiontú agus pianbhreith a ghearradh, an sochar nó an brabach arna fhabhrú chuig an duine ciontaithe ón gcion sin a mheas agus ina dhiaidh sin ordú coigistithe a dhéanamh. Déantar fiach iníoctha leis an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí den mhéid a shocraíonn an chúirt. Foráiltear freisin d’ordú calctha a dheonú chun scaipeadh sócmhainní a sheachaint, agus foráiltear do ghlacadóir a cheapadh nó téarma príosúnachta a ghearradh, le rith as téarma roimhe sin, i gcás nach ndéantar íocaíocht. Tá na forálacha a bhaineann le cionta i ngáineáil drugaí níos dochraidí,

sainordú a bheith tugtha don chúirt trialach fiosrúchán a dhéanamh i ngach cás, leis na sochair á meas ní amháin don chion ar leith sin ach do gach faighteoir i dtaca leis an ngáineáil drugaí le sé bliana roimhe sin. Tá an reachtaíocht dírithe go príomha ar dhuine ciontaithe agus a mbrabach ó ghníomhaíocht choiriúil, seachas ar mhaoín shonrach. Arís, is ar an dóchúlacht atá an cruthúnas fianaise ar cheisteanna den sórt sin.

Forghéilleadh Ionstraimíochtaí

6.4 Forghéilleadh ionstraimíochtaí (a chiallaíonn maoin a bhí in úsáid chun críche cion a dhéanamh nó déanamh an chion a éascú). Tá roinnt forálacha reachtúla ann a cheadaíonn do chúirt tar éis ciontaithe maoin den sórt sin a fhorghéilleadh. Is féidir leis na forálacha sin, cé go minic go mbíonn siad dírithe go sonrach ar chion ar leithligh, mar shampla i bhforghéilleadh arm tine faoi alt 13 den Acht na nArm Tine agus na nArm Lonsaitheach, 1990 nó i bhforghéilleadh foilseachán forordaithe faoi alt 10 den Acht um Chinsireacht Foilseachán, 1929, feidhm ghinearálta a bheith leo freisin, de bhua alt 61 den Acht um Cheartas Coiriúil, 1994.

Cúiteamh Iníoctha le híospartach

6.5 Cúiteamh iníoctha le híospartach ciona. Tar éis ciontaithe, féadfaidh cúirt, in ionad nó chomh maith le déileáil le duine ciontaithe in aon slí eile, ordú cúitimh a dhéanamh á éileamh orthu cúiteamh a íoc i leith aon díobhála pearsanta nó i leith aon chailteanais phearsanta mar thoradh ar an gcion sin.

Tátal

6.6 Níl na forálacha seo, cé gur forálacha ar leithligh iad, eisiata go frithpháirteach agus bhí an claonadh ag rathúlacht an Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla in oibriú shamhail an fhorghéillte shibhialta aird a tharraingt ó na trí leigheas eile.

Fós is féidir leis na leighis eile sin a bheith an-éifeachtach. Is ar an gcúis sin a bhfuil leas ar leith ag Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí in oibriú na leigheas coigistithe agus forghéillte a chur chun cinn.

- 6.7 Tá nósanna imeachta curtha ar bun cheana chun feacht faoi na leighis sin a chur chun cinn agus chun a bhfeidhmiú éifeachtach a chur chun cinn, ní hamháin laistigh den Oifig seo ach freisin i measc na ngníomhaireachtaí eile is mó a bhíonn ag déileáil leis an Oifig seo. Is comhoibriú leanúnach é seo idir an Oifig seo agus an Biúró um Shócmhainní Coiriúla lena chinntiú go mbaintear an úsáid is éifeachtaí as na forálacha reachtaíochta i ngach cás ar leithligh.
- 6.8 Leanfaidh an Oifig seo de chur chun cinn a dhéanamh ar na leighis ar leith seo mar go bhfuil sé léirithe go bhfuil scaradh na sócmhainní, brabaigh agus ionstraimí coireachta ó choirpigh ciontaithe éifeachtach chun iad a stopadh ó chionta coiriúla eile a dhéanamh.

Caibidil 7

Deireadh a Chur le Réamhscrúdú Leis an Acht um Cheartas Coiriúil, 1999

Réamhrá

7.1 Leis an Acht um Cheartas Coiriúil, 1999 (“Acht 1999”), tharla athrú suntasach i nós imeachta coiriúil na hÉireann trí dheireadh a chur le córas réamhscrúdaithe chionta indíotáilte a bhíodh á rialú roimhe sin le Cuid II den Acht um Nós Imeachta Coiriúil (Uimh. 12), 1967 (“Acht 1967”). Is gné de nós imeachta coiriúil dhlí na hÉireann agus an dlí choiriúil le fada an lá a bhí sa chóras réamhscrúdaithe agus go bunúsach is scrúdú tosaigh ar an bhfianaise i gcás indíotáilte sa Chúirt Dúiche a bhí ann lena chruthú go mba leor an fhianaise chun gur cheart go mbeadh triail an chúisí os comhair breithimh nó giúiré. Chun na críche sin, bhí an fhianaise leagtha amach i sraith doiciméad a seirbheáladh ar an gcosantóir agus a comhadaíodh sa chúirt. Tugtar an Leabhar Fianaise ar na doiciméid sin. Ba é an tairseach a bhí le comhlíonadh ná cibé ar ardaigh an fhianaise *cás prima facie* de chion indíotáilte in aghaidh an chúisí. A luaithe ba dheimhin leis an gCúirt Dúiche gur shásaigh an t-ionchúiseamh an tástáil seo, cuireadh an *cás* ar aghaidh chun trialach (nó cuireadh an *cás* chun trialach) os comhair giúiré.

7.2 Leasaigh Acht 1999 an reachtaíocht a bhí ag rialú na Réamhscrúduithe go dtí sin go suntasach. Go hachomair, chuir na forálacha nua deireadh leis an nós imeachta réamhscrúdaithe sa Chúirt Dúiche. Ina ionad sin, bhí ról na Cúirte Dúiche i gcásanna indíotáilte teoranta go dtí dhá ní a chruthú: ar an gcéad dul síos, go raibh Leabhar Fianaise seirbheáilte agus, ar an dara dul síos, gur thoiligh an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí leis an triail ar díotáil. Ó bhíonn an dá choinníoll sin comhlíonta, caitheann an Chúirt Dúiche an *cás* a chur ar aghaidh chun trialach. In áit an sean-Réamhscrúdú, bhunaigh Acht 1999 nós imeachta nua lena bhféadfadh an chosaint iarratas a dhéanamh chuig an *gcúirt trialach* an *cás* a dhíbhe de bharr easpa fianaise dóthanaí. I ndáiríre, aistríodh an ‘Réamhscrúdú’ ón gCúirt Dúiche go dtí an chúirt trialach. Caithfidh an

chosaint iarratas a dhéanamh ar dhíbhe, más inmhianta éisteacht den sórt sin, agus má mheasann an chosaint nach leor an fhianaise. Roimhe seo, (murar amhlaidh gur tharscaoil an chosaint an réamhscrúdú) is sa Chúirt Dúiche a bhíodh an éisteacht de ghnáth.

Tháinig an tAcht i bhfeidhm an 1 Deireadh Fómhair 2001 de bhua I.R. 193 de 2001.

7.3 Mar a bhíonn le reachtaíocht den sórt sin, bhí forálacha idirthréimhseacha in Acht 1999. Baineann na forálacha sin le hionchúisimh a bhíonn tionscanta cheana ag tráth thosach feidhme an Achta. D’fhéach Alt 23 le hidirdhealú a dhéanamh idir ionchúisimh lena mbainfeadh na forálacha nua agus ionchúisimh a ndéileálfaí leo faoi na sean-nósanna imeachta mar go raibh bearta déanta cheana féin. Tháinig difríocht léirmhínithe chun cinn i ndáil le “aon bhearta déanta faoi Chuid II d’Acht 1967...”. Bhí an t-ábhar faoi réir ag soiléiriú ón gCúirt Uachtarach i gcás *Zambra v. McNulty and Director of Public Prosecutions*, Supreme Court, Hardiman J., (27/06/02). Chinn an chúirt gur bheart den sórt sin a bhí i ngníomh a rinne an breitheamh de bhun rialachán faoin Acht um Nós Imeachta Coiriúil 1967. D’éiligh an cinneadh líon as cuimse iarratas ar athbhreithniú breithiúnach chun na hArd-Chúirte ag lorg neamhní a dhéanamh ar orduithe breithiúna a chuir cosantóirí chun trialach, a bhí déanta tar éis feidhmiú nósanna imeachta, ar tharla gur nósanna imeachta míchearta iad. Is é an éifeacht a bhí leis na hiarratais seo ná a chur faoi deara don ionchúiseamh tús a chur le himeachtaí an athuair amhail agus nach raibh na nósanna imeachta míchearta glactha. Chuir sé sin moill ar roinnt *cásanna* ach ní raibh aon mhéadú mór ar líon na éigiontuithe mar thoradh air.

Cuid IV
Saoráil Faisnéise

Caibidil 8

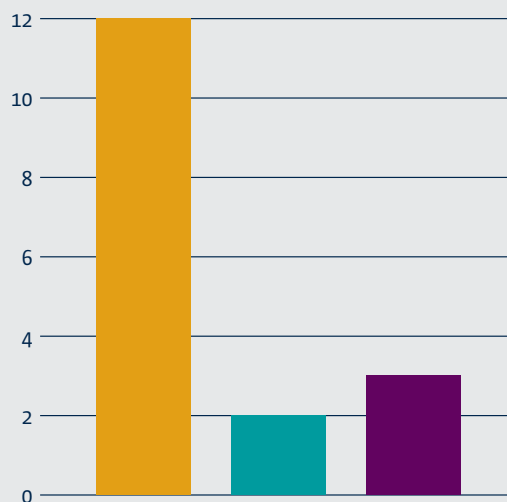
Saoráil Faisnéise

- 8.1 Ba é 2002 an ceathrú bliain iomlán d'oibriú an Achta um Shaoráil Faisnéise, 1997 in Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí. Cuireadh seacht n-iarraidh déag ar an iomlán isteach chuig an oifig seo i mbliana. Tá an líon sin ag teacht leis na líon sna dá bhliain roimhe sin.
- 8.2 Sa bhliain 2002 diúltaíodh sé cinn déag den seacht n-iarraidh déag a fuarthas, ach i bpéire de na cásanna sin, áfach, cuireadh an fhaisnéis ar fáil lasmuigh den Shaoráil Faisnéise. Den sé dhiúltú déag, lorgaíodh sé athbhreithniú inmheánach agus díobh sin cuireadh péire ar aghaidh chuig an gCoimisinéir Faisnéise le haghaidh achomhairc ar an gcinneadh. Sheas an Coimisinéir Faisnéise leis an gcinneadh bunaidh sa dá chás. Go dtí seo níor dearnadh aon achomharc chun na hArd-Chúirte i gceachtar de na cásanna sin. Tá ceangal dlíthiúil le cinneadh an Choimisinéara Faisnéise agus ní féidir achomharc chun na hArd-Chúirte a dhéanamh ina leith ach amháin ar phointe dlí.
- 8.3 Rinne an Stiúrthóir athbhreithniú i rith na bliana ar údarás tarmligthe na gcinnteoirí agus na n-athbhreithneoirí. Ciallaíonn sé sin go bhfuil seachtar déag Oifigeach Cinnidh agus seachtar Athbhreithneoirí san Oifig. Tá grád níos sinsearaí ag Athbhreithneoir ná atá ag Oifigeach Cinnidh. Tá an oiliúint do na hoifigigh ag dul ar aghaidh i gcónaí agus tá sé beartaithe go dtabharfaidh gach oifigeach an oiliúint chun críche go luath in 2003.
- 8.4 Tá Leabhar Tagartha alt 15 agus 16 athbhreithnithe ag an Oifig agus tá fáil go forleathan air i leabharlanna poiblí ar fud na tíre agus ar ár láithreán gréasáin ag www.dppireland.ie. Tugann an foilseachán seo achoimre ar ghnónna na hOifige lena n-áirítear na cineálacha taifead a choinnítear. Míníonn sé chomh maith go bhfuil sriantachtaí faoi alt 46 den Acht um Shaoráil Faisnéise ar thaifid atá i seilbh na hOifige seo, nó atá cruthaithe aici. Ciallaíonn sé sin nach bhfuil rochtain ar na taifid sin faoin Acht um Shaoráil Faisnéise.
- 8.5 I mbliana bhain 82% de na hiarrataí le comhaid chásanna coiriúla agus cé go mbreathnaíonn sé sin a bheith an-ard, tá an líon iarrataí a fuair an Oifig sách íseal i gcomparáid le ranna eile. Dá bhrí sin ní léir go bhfuil gá ag an bpointe seo feasacht an phobail ar dhíolúine alt 46 a mhéadú. Coinneofar é seo, áfach, faoi athbhreithniú agus má ardaíonn an treocht go suntasach déanfar athmhachnamh ar an ábhar.

Taispeáintear briseadh síos ar iarrataí Saorála Faisnéise agus ar chinntí a glacadh sa bhliain 1 Eanáir 2002 go dtí 31 Nollaig 2002 sa chairt thíos:

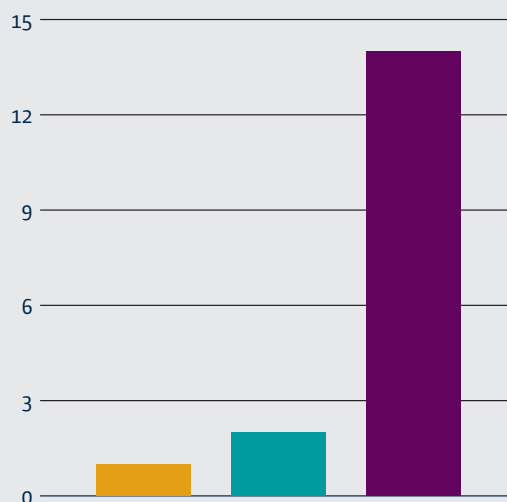
Iarrataí a Fuarthas

Daoine den Phobal	12
An Fhoireann	2
Iriseoirí	3
IOMLÁN	17

Cinntí a Glacadh

Iarrataí a Deonaíodh	1
Iarrataí a Aistarraingíodh	2
Iarrataí a Diúltaíodh	14
IOMLÁN	17

Cuid V
Staitisticí

Caibidil 9

Staitisticí Faoi na Comhaid Ionchúisimh

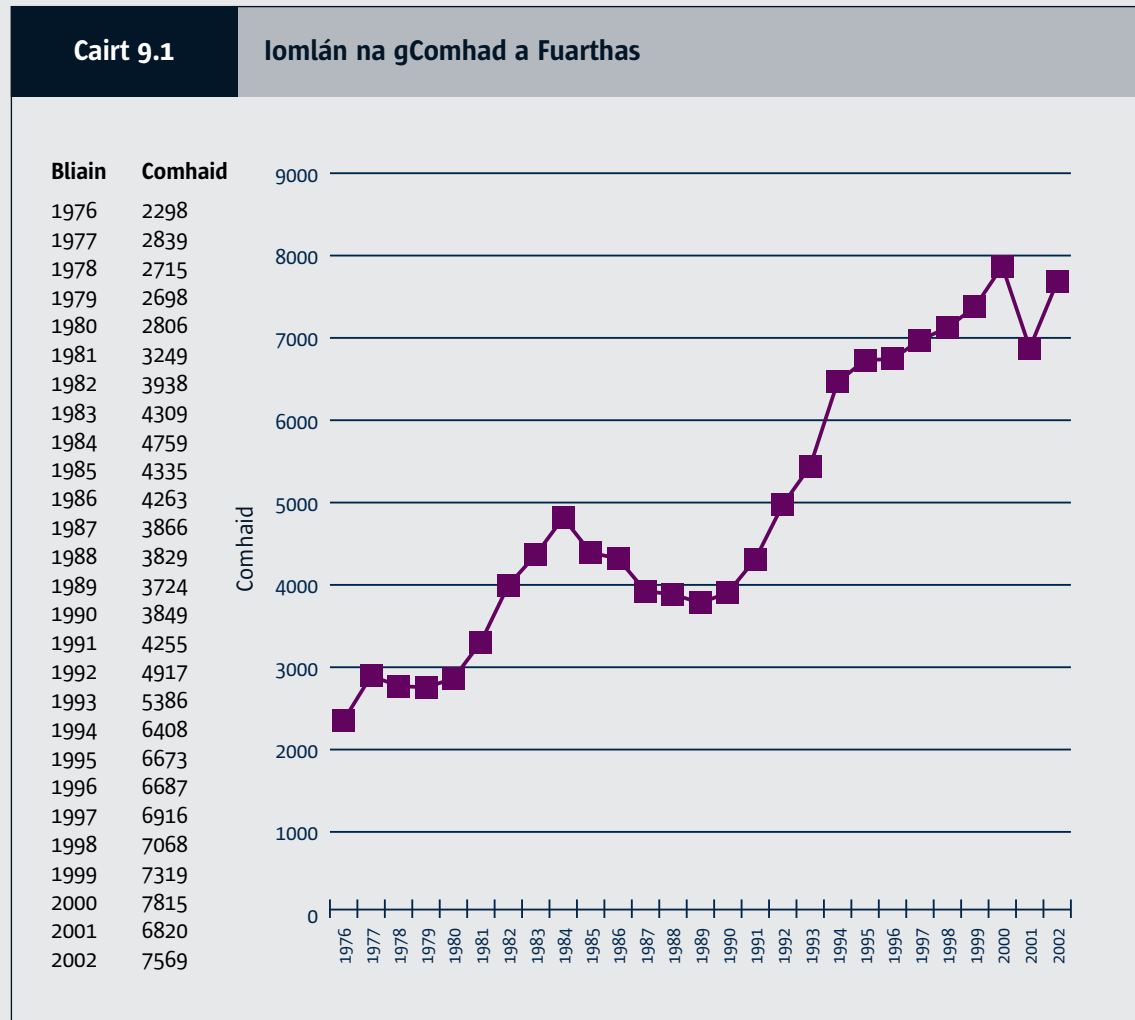
Nóta Míithe i ndáil leis na Staitisticí

Tá na staitisticí sa tuarascáil seo tiomsaithe ó shonraí a tógadh ónár gcóras TE. Tá an córas á fhorbairt go leanúnach chun ard-chaighdeán na sonraí a thugtar a mhéadú. I bhformhór na gcásanna, áirítear leaganacha cothrom le dáta de na sonraí a bhí leagtha amach i dTuarascáil Bhliantúil 2001 chun cuntas níos iomláine a thabhairt den dul chun cinn a rinneadh i rith na bliana. Mar gheall ar an athrú leanúnach i stádas na sonraí ag aon tráth ar leithligh m.sh. comhaid “faoi bhreithniú” nó cásanna “le héisteacht”, beidh an fhaisnéis a thugtar sa tuarascáil seo difriúil ón bhfaisnéis a tugadh don bhliain chéanna i dtuarascáil na bliana seo caite. Chomh maith leis sin, d’fhéadfadh nach mbeadh sonraí ó dhá bhliain go hiomlán inchomparáide mar de réir mar a bhíonn an t-am á chaitheamh bíonn níos mó cásanna tugtha chun críche, mar sin caithfidh go mbíonn an fhaisnéis ó bhlianta luaithe níos iomláine ná an fhaisnéis ó bhlianta níos deireanaí ná sin. Mura luaitear a mhalairt, tugadh na sonraí atá sna staitisticí seo cothrom le dáta amhail Deireadh Fómhair 2003.

An Rannán Stiúrtha

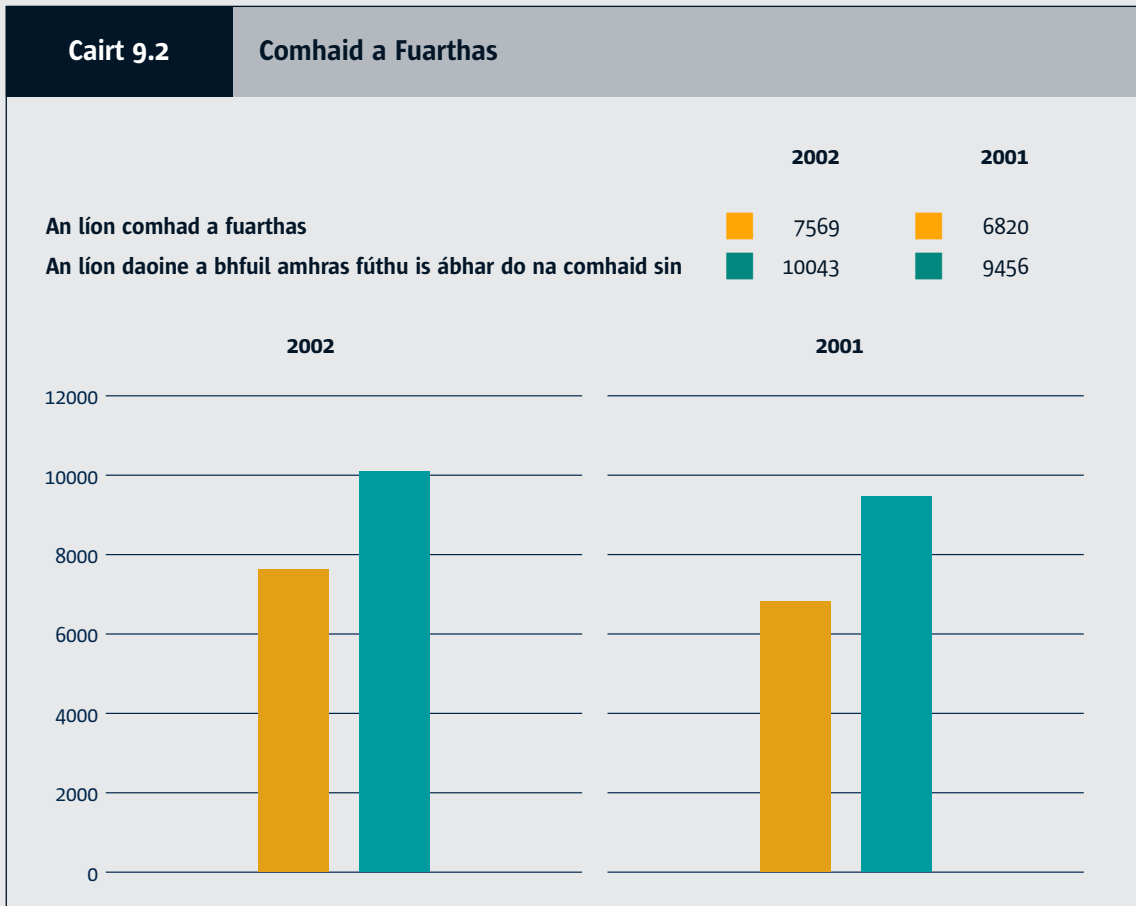
Taispeánann Cairt 9.1 líon na gcomhad a fuair Rannán Stiúrtha na hOifige ó 1976 go dtí 2002. Baineann formhór na gcomhad le himscrúdú coireanna. Baineann an chuid eile le fiafruithe ginearálta, le nithe le haghaidh athbhreithniú breithiúnach nó le hiarrataí ar chomhairle dhlíthiúil ón nGarda Síochána nó ó aturnaetha stáit. Tá méadú tagtha ar an ualach cásanna ó bhliain go bliain ó bunaíodh an Oifig, i dtéarmaí líon na gcomhad a fhaightear agus chastacht na n-ábhar nach mór aghaidh a thabhairt orthu.

Is féidir titim shuntasach de os cionn 1000 comhad a fheiceáil sna figiúirí ó 2000 go dtí 2001. Sin mar gheall ar athrú i socruithe riaracháin á údarú don Garda Síochána cionta áirithe a ionchúiseamh gan comhaid a chur isteach chuig an Oifig seo roimh ré le haghaidh treoracha. Mar atá le feiceáil, d'ainneoin na socruithe riaracháin sin, tháinig méadú arís ar an líon comhad a fuarthas. Tugann sin le tuiscint go bhfuil na treochnaí bunúacha fós ag méadú.

Comhaid a Fuarthas

Tugann an chart seo achoimre ar an líon comhad a fuarthas agus an líon daoine a raibh drochamhras fúthu is ábhar do na comhaid sin. Baineann go leor de na comhaid le níos mó ná duine amháin agus má dhéileáiltear le comhad den sórt sin mar chás amháin d'fhéadfadh sé dealramh míthreorach a thabhairt d'ualach oibre na hOifige. Tá sé tábhachtach, dá bhrí sin, féachaint freisin ar an líon daoine a bhfuil amhras fúthu chomh maith leis an líon iomlán comhad.

Diúscairt Comhad

Taispeánann na cairteanna seo aleanas miondealú ar dhiúscairt comhad a fuarthas i 2001 & 2002 (amhail Deireadh Fómhair 2003). Cuireann an Garda Síochána agus sainghníomhaireachtaí imscrúdaithe comhaid díreach chuig ár Rannán Aturnaetha nó chuig an Atur nae Stáit Áitiúil chun treoir a fháil i dtaobh an ndéanfar nó nach ndéanfar ionchúiseamh. De réir thromchúis an chiona agus na fianaise atá sa chomhad, déanfar cinneadh mar a leanas:

Ionchúiseamh ar bith: Cinntear gan ionchúiseamh a dhéanamh. Is í an chúis is coitianta gan ionchúiseamh a dhéanamh ná nach leor an fhianaise atá sa chomhad mar thaca le hionchúiseamh. Liostaíonn na figiúirí, áfach, gach cinneadh gan ionchúiseamh a dhéanamh.

Ionchúiseamh ar díotáil: Cinntear ionchúiseamh a dhéanamh sa Chúirt Choiriúil Chuarda, sa Phríomh-Chúirt Choiriúil nó sa Chúirt Choiriúil Speisialta.

Diúscairt Achomair: Déanfar an ciona a ionchúiseamh sa Chúirt Dúiche.

Faoi Bhreithniú: Comhaid nach bhfuil cinneadh déanta ina leith. Áirítear san fhiúir seo na comhaid sin a raibh gá le tuilleadh eolais nó le himscrúdú breise sula bhféadfaí cinneadh a ghlacadh. Lorgaítear tuilleadh eolais níos minice ná a mhalairt chun cás a neartú seachas mar gheall ar aon easpa san imscrúdú.

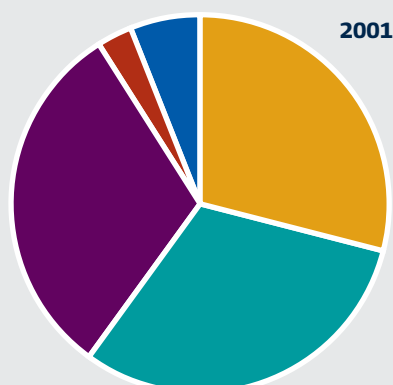
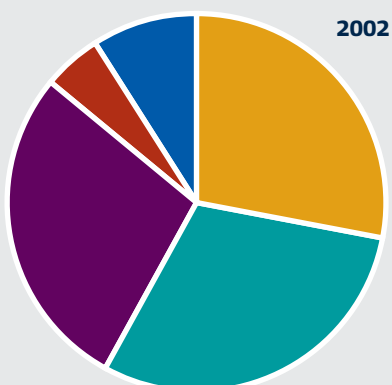
Comhad Neamh-Ionchúisimh: Go hiondúil, baineann na comhaid seo le hiarrataí ar chomhairle dhlíthiúil ón nGarda Síochána, ó aturnaetha stáit agus ó ghníomhaireachtaí eile.

NÓTA: Tá uasdátú déanta ar na figiúirí don bhliain 2001 ó foilsíodh Tuarascáil Bhliantúil na bliana seo caite. Léiríonn an laghdú ar chomhaid “Faoi Bhreithniú” i gcomparáid leo sin a tugadh anuraidh forbairtí ar na comhaid sin ó shin. Áirítear in Ionchúisimh ar Díotáil na cásanna sin inar roghnaigh cosantóirí triail agus cásanna inar dhiúltaigh an Breitheamh Dúiche dlínse, d’ainneoin gur roghnaigh an Stiúrthóir triail achomair i dtosach. Déantar comhad neamh-ionchúiseamh a athaicmiú mar chomhad ionchúisimh nuair a fhaightear comhad Garda i ndáil leis an ábhar céanna ina dhiaidh sin.

Cairt 9.3

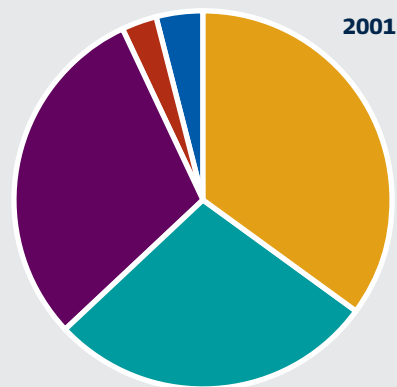
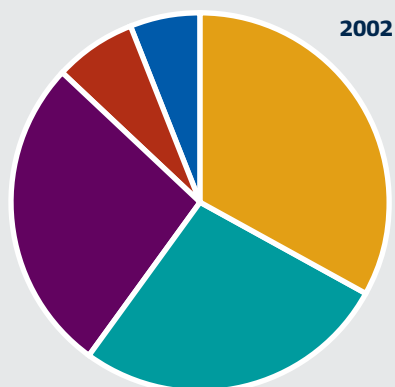
Diúscairt Comhad de Réir an Líon Comhad a Fuarthas i nGach Bliain

	2002	%	2001	%
 Gan Ionchúiseamh ar Bith stiúrtha	2127	28%	1982	29%
 Ionchúiseamh ar Díotáil stiúrtha	2275	30%	2116	31%
 Diúscairt Achomair stiúrtha	2137	28%	2118	31%
 Faoi Bhreithniú	394	5%	172	3%
 Comhaid Neamh-Ionchúisimh	636	9%	432	6%
IOMLÁN	7569	100%	6820	100%

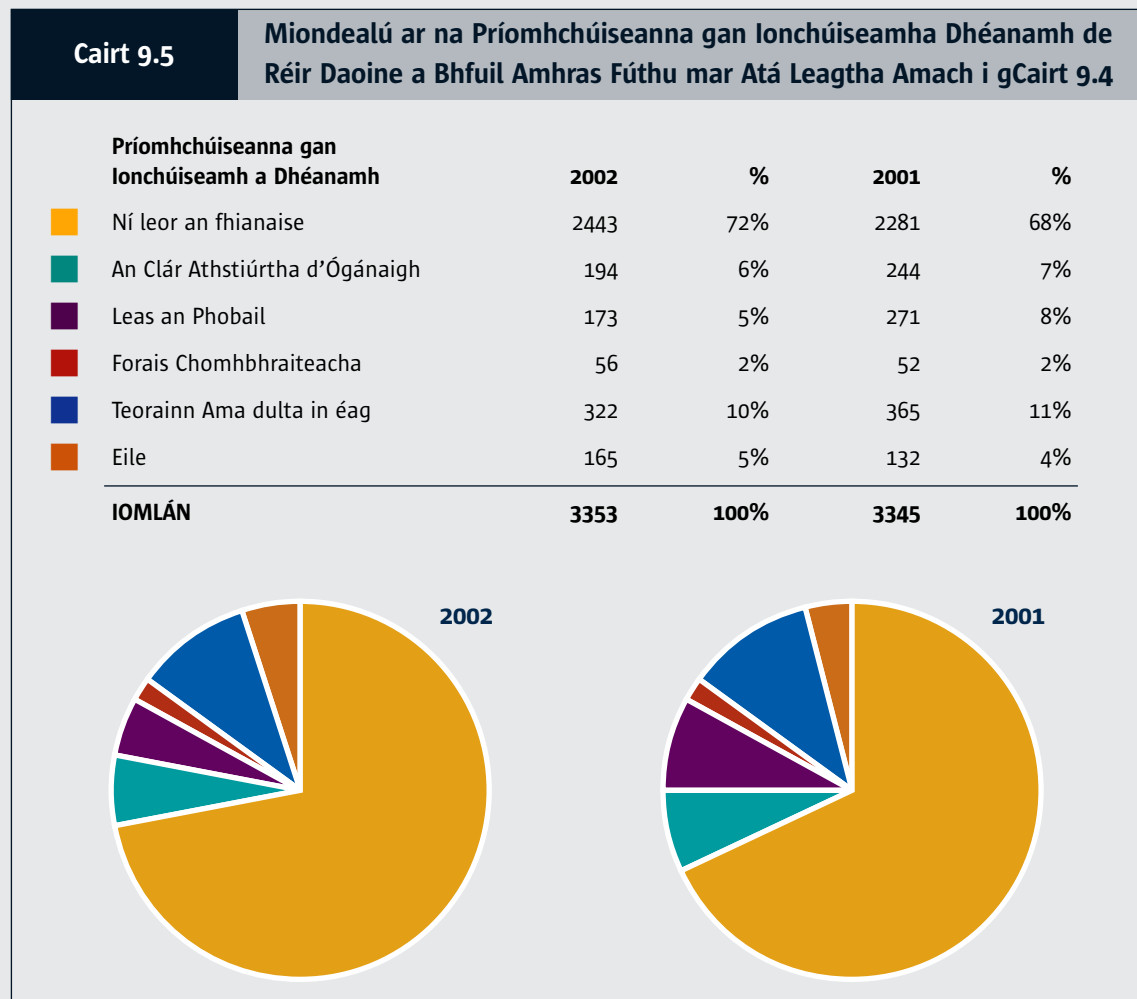
Cairt 9.4 Diúscairt Comhad de Réir Líon na nDaoine a Bhfuil Amhras Fúthu is Ábhar do na Comhaid a Fuarthas

	2002	%	2001	%
 Gan lonchúiseamh ar Bith stiúrtha	3353	34%	3359	35%
 lonchúiseamh ar Díotáil stiúrtha	2717	27%	2625	28%
 Diúscairt Achomair stiúrtha	2711	27%	2849	30%
 Faoi Bhreithniú	727	7%	240	3%
 Eile (athbhreithnithe breithiúnacha san áireamh)	535	5%	383	4%
IOMLÁN	10043	100%	9456	100%

Miondealú ar na Príomhchúiseanna gan Ionchúiseamha Dhéanamh de Réir Daoine a Bhfuil Amhras Fúthu mar Atá Leagtha Amach i gCairt 9.4

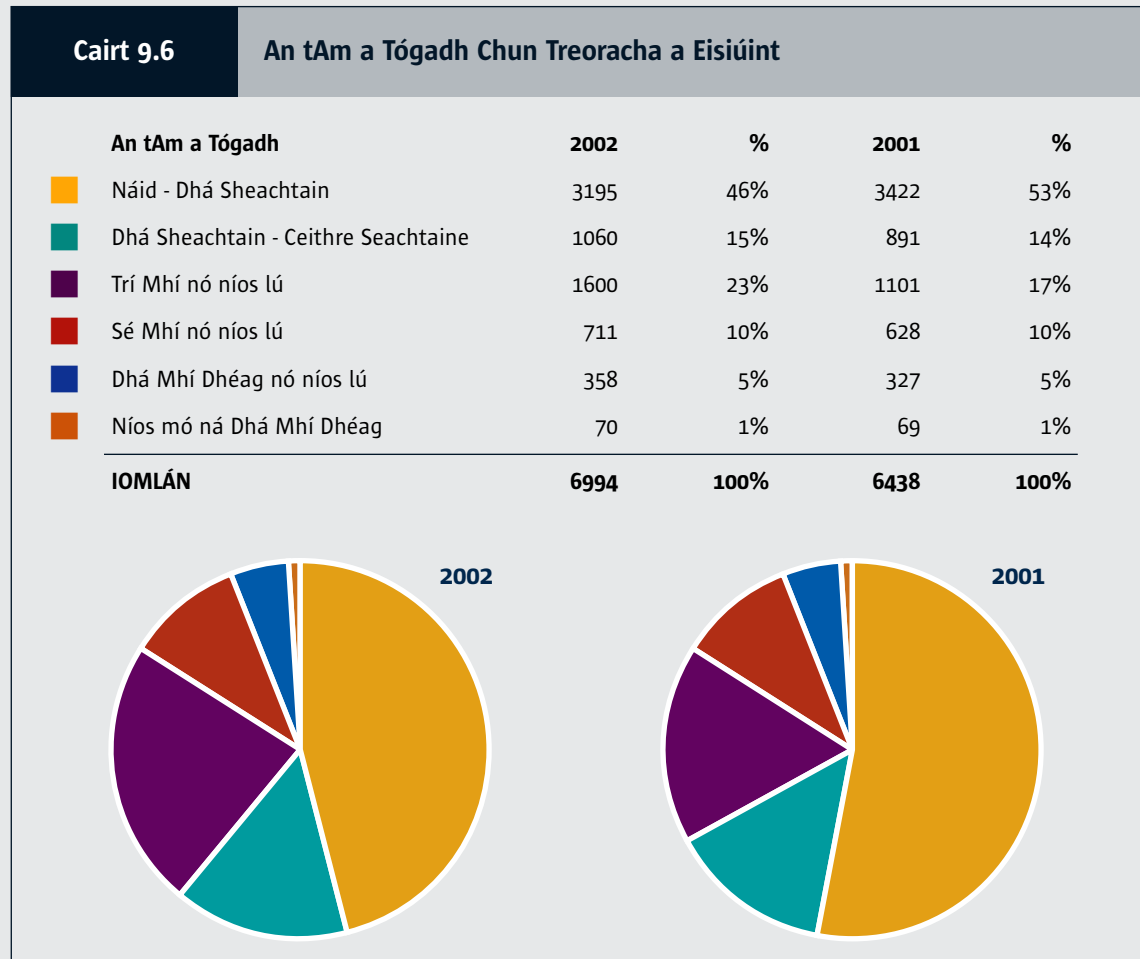
Is féidir cinneadh a dhéanamh gan ionchúiseamh a dhéanamh i ndáil le comhad ar leithligh ar chúiseanna éagsúla seachas na príomhchúiseanna atá leagtha amach sa chairt seo (dá dtagraítear mar “eile” thíos). Ar chuid de na samplaí tá moill, bás nó imeacht gan tuairisc an té a bhfuil amhras faoi, bás nó imeacht gan tuairisc an ghearánaigh nó diúltú ón ngearánach fianaise a thabhairt.

An tAm a Tógadh Chun Treoracha a Eisiúint

Taispeánann Cairt 9.6 an tréimhse ama idir comhad ionchúisimh comhlánaithe a fháil san Oifig agus treoir a eisiúint i dtaobh an ceart nó nach ceart ionchúiseamh a thionscnamh. I gcás roinnt cásanna bhí gá le tuilleadh eolais nó imscrúdaithe sula bhféadfaí cinneadh a dhéanamh. Bíonn comhaid éagsúil lena chéile ó thaobh méide, an líon daoine a bhfuil amhras fúthu agus castachta de. Féadtar tuilleadh eolais a lorg chun feabhas a chur ar na cruthúnais i gcás agus ní gá go dtuigfí as sin go mbíonn aon easnamh san imscrúdú.

Chun figiúr níos cruinne a thabhairt, tá na comhaid ar lorgaíodh tuilleadh eolais ina leith ach nach bhfuil an t-eolais sin tugtha fós, na comhaid atá fós faoi bhreithniú agus na comhaid a bhaineann le hionchúisimh fágtha ar lár ó na figiúirí thíos. Tá an t-iomlán dá bhrí sin níos lú ná an líon iomlán comhad a fuarthas (7569 - mar atá leagtha amach i gCairt 9.1).

Torthaí na gCásanna – Ionchúisimh ar Díotáil

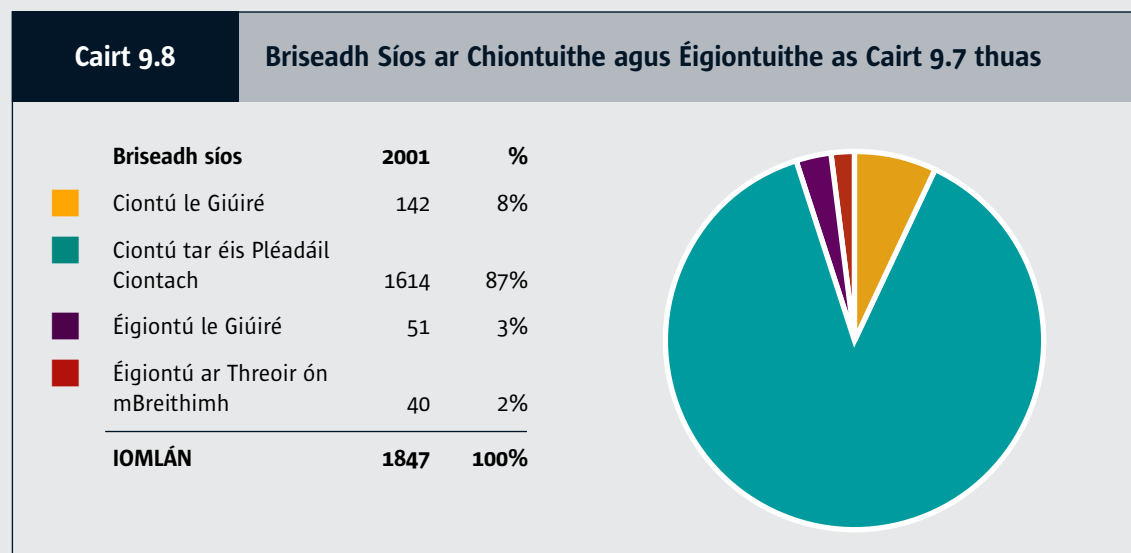
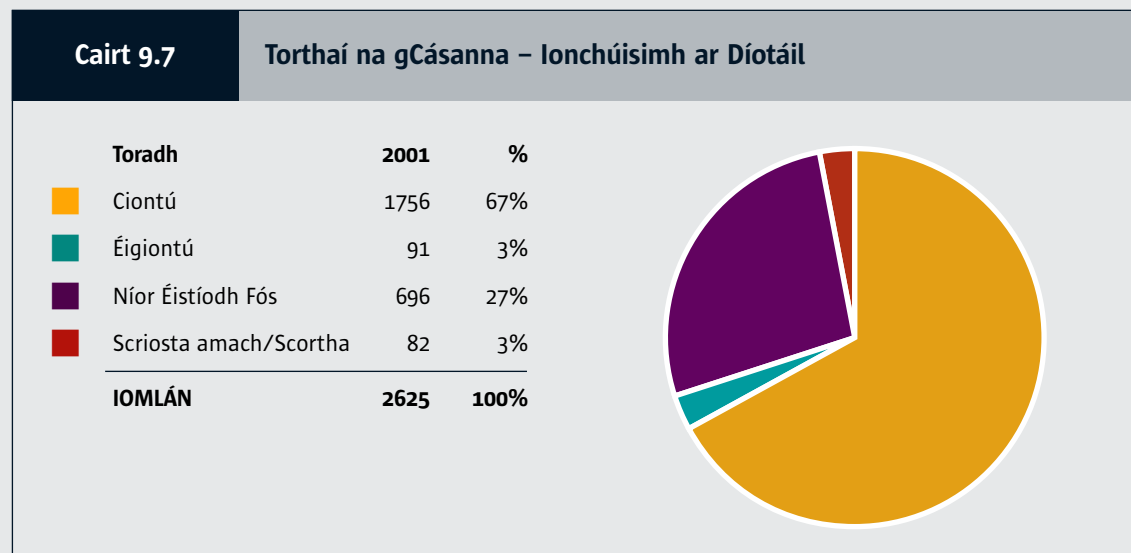
Taispeánann Cairt 9.7 torthaí na n-ionchúiseamh ar díotáil a tionscnaíodh maidir le comhaid a fuarthas i **2001** (amhail Deireadh Fómhair 2003). Níl aon fhigiúirí curtha isteach don bhliain 2002 mar go gcaithfidh an cúirteanna déileáil leis an gcuid is mó de na cásanna seo fós.

Baineann na figiúirí le:

Ciontú: Fuarthas ciontú i leith ceann amháin ar a laghad de na cúisimh a tionscnaíodh sa chás.

Éigiontú: Éigiontaíodh an cosantóir ar gach cúiseamh.

Níor Éistíodh Fós: Is cásanna iad seo a bhfuil cinneadh déanta chun ionchúiseamh a thionscnamh agus ina bhfuil an t-ábhar os comhair na gcúirteanna.

“Trócaireach go Míchuí” – Athbreithnithe

Alt 2 den Acht um Cheartas Coiriúil 1993

Forálann Alt 2 den Acht um Cheartas Coiriúil, 1993 go bhféadfaidh an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí iarratas a dhéanamh chuig an gCúirt Achomhairc Choiriúil chun pianbhreith a bhíonn gearrtha ag an gcúist trialach a athbhreithniú, más dealraitheach go bhfuil an pianbhreith a gearradh trócaireach go míchuí.

Tugann Cairt 9.9 thíos mionsonraí an líon iarratas a éisteadh, agus torthaí na n-iarratas sin, ó tugadh isteach an tAcht.

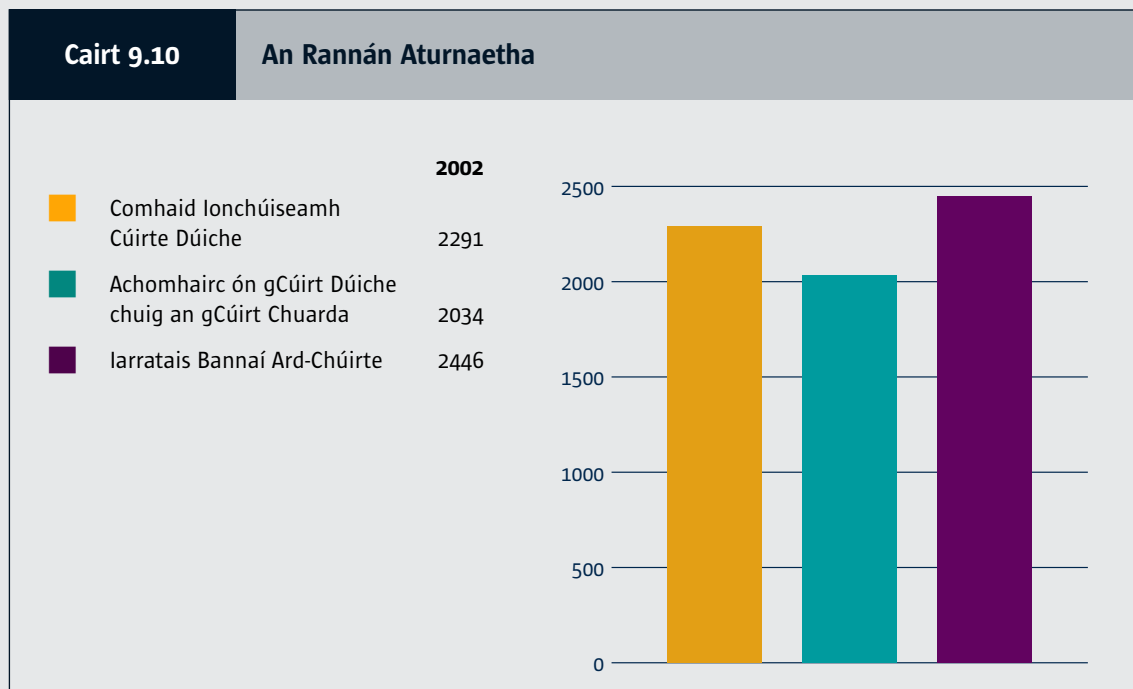
Cairt 9.9	Iarratais ar Athbhreithniú Pianbhreithe ar Fhorais Trócaireachta Mí-chuí				
Bliain an Iarratais	An Líon Iarratas	D'éirigh Leis	Diúltaithe	Ar Feitheam	Eile **
1994	2	-	1	-	1
1995	2	-	1	-	1
1996	3	1	1	-	1
1997	4	2	2	-	-
1998	12	6	3	-	3
1999	34	17	16	-	1
2000	31	15	13	-	3
2001	23	15	3	2	3
2002	23	10	6	7	-

**** Eile (iarratais a scríosadh amach agus a aistarraingíodh san áireamh)**

An Rannán Aturnaetha

Cé go soláthraíonn Rannán Aturnaetha Oifig an Stiúirthóra lonchúiseamh Poiblí seirbhís aturnaetha don Stiúrtóir agus go ngníomhaíonn siad thar a cheann, déileálann siad freisin le roinnt cásanna nach gá a tharchur chuig an Rannán Stiúrtha do threoir nó cinneadh.

Léiríonn Cairt 9.10 an líon cásanna arb é an Rannán Aturnaetha amháin a bhí ag déileáil leo agus tá Comhaid lonchúiseamh Cúirte Dúiche; Achomhairc ón gCúirt Dúiche chuig an gCúirt Chuarda; agus Iarratais Bannaí Ard-Chúirte san áireamh. Léiríonn an figiúr d'Achomhairc Cúirte Dúiche an líon comhad atá ann (ní an líon cúiseamh aonair a ndearnadh achomharc orthu). D'fhéadfadh cosantóir amháin achomharc a dhéanamh ar níos mó ná cúiseamh amháin.

Caiteachas Oifige

Taispeánann Cairt 9.11 miondealú ar chaiteachas oifige do 2002 agus 2001.

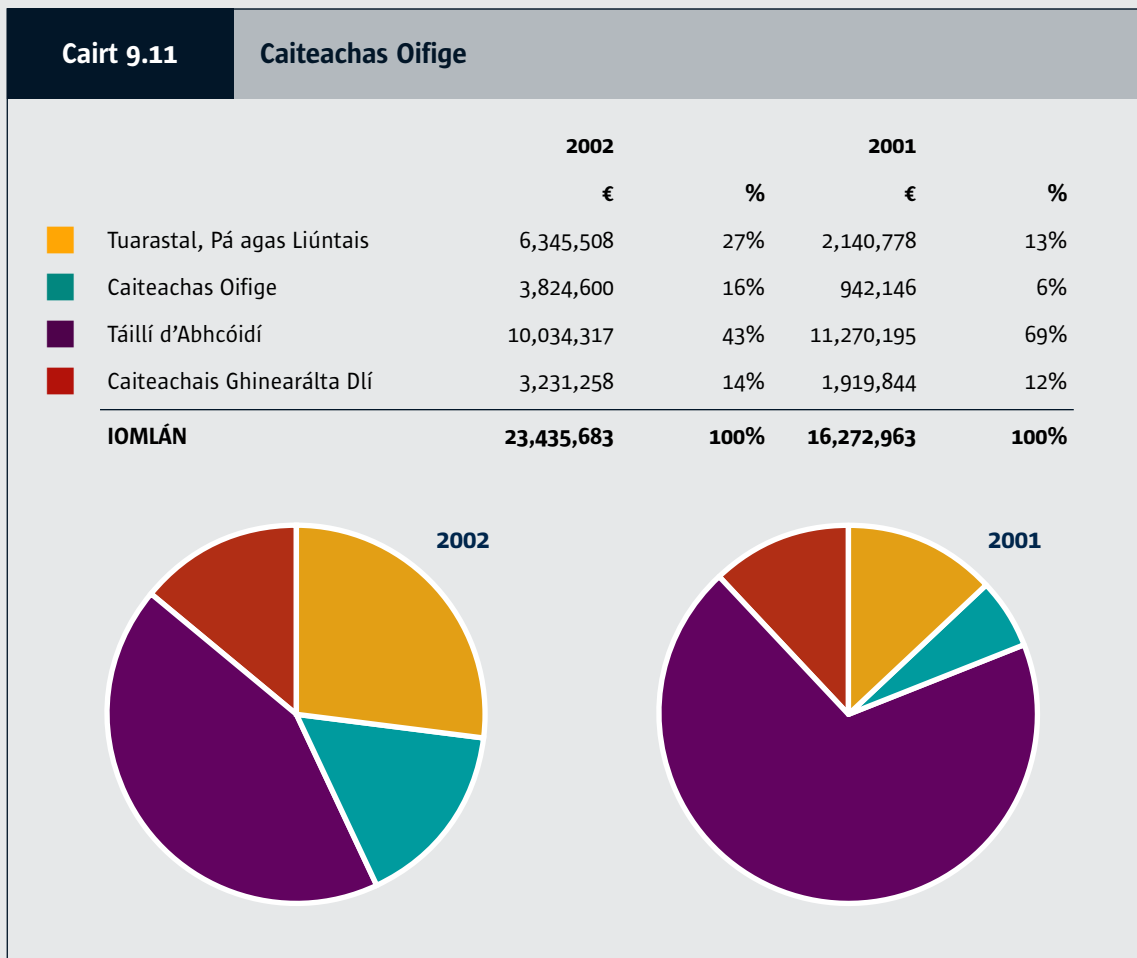
Tuarastal agus Pá: Léiríonn sé seo costas na dtuarastal don fhoireann atá ar fostú san Oifig. Ba é 165 an líon iomlán foirne amháil an 1 Eanáir 2002.

Caiteachas Oifige: Baineann sé seo le costais a ghabhann le riaradh ginearálta oifige m.sh. trealamh oifige a cheannach agus a chothabháil, soláthairtí oifige, costais leabharlainne, cothabháil áitribh oifige, taisteal agus caiteachas.

Táillí d'Abhcóidí: Is iad seo na táillí a íoctar leis na habhcóidí a dhéanann cásanna a ionchúiseamh thar ceann an Stiúrthóra sna cúirteanna coiriúla éagsúla. Bíonn na táillí laistigh de paraméadair a shocraíonn an tAire Airgeadais.

Caiteachais Ghinearálta Dlí: Baineann sé seo le híoc costas dlíthiúil a dhámhann na cúirteanna in ábhair athbhreithnithe bhreithiúnaigh agus in iarratais eile a bhaineann le himeachtaí dlíthiúla.

NÓTA: Léiríonn an t-ardú i dTuarastail, Pá & Liúntais do 2002 an t-ardú foirne in Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí mar thoradh ar aistriú feidhmeanna rannán coiriúil an Phríomh-Aturnae Stáit go dtí an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí in Eanáir 2002. Léiríonn an méadú i gCaiteachas Oifige do 2002 an costas a bhain le háitreabh nua oifige a fheistiú chun cóiríocht a dhéanamh do Rannán nua Aturnaetha Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí.

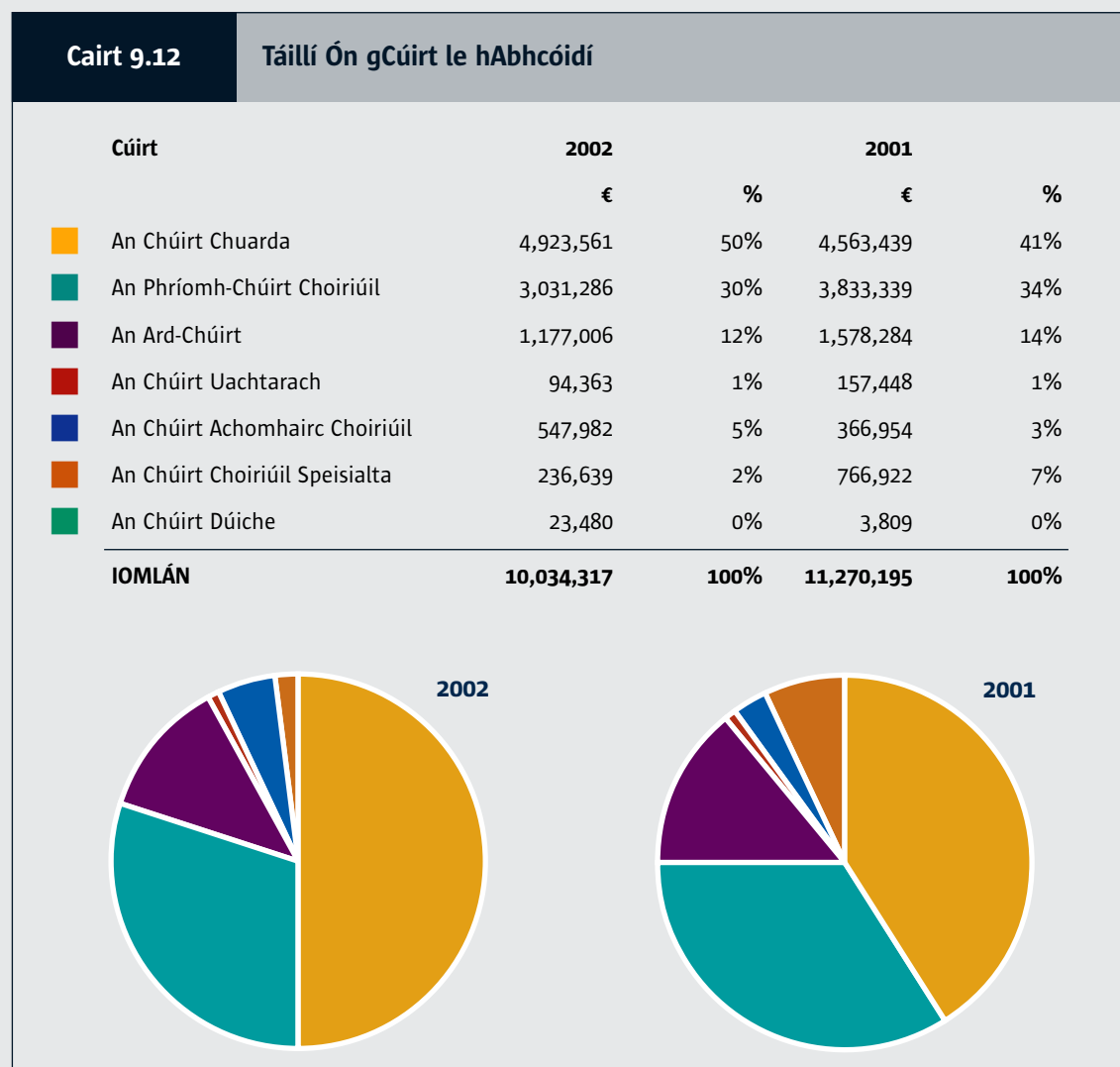

Táillí D'Abhcóidí

Taispeánann Cairteanna 9.12 & 9.13 miondealú ar chaiteachas ar tháillí d'abhcóidí sna cúirteanna coiriúla éagsúla agus de réir réigiúin i leith na Cúirte Coiriúla Cuarda.

Baineann na táillí a íoctar le habhcóidí sa Phríomh-Chúirt Choiriúil, sa Chúirt Choiriúil Speisialta agus sa Chúirt Choiriúil Cuarda le comhairle a thabhairt maidir le cruthúnais, le dréachtú díotálacha, le sainchomhairle a thabhairt, le díotchúiseamh, le tíolacadh an cháis agus le láithris riachtanacha eile e.g. nuair atá pianbhreith á forchur.

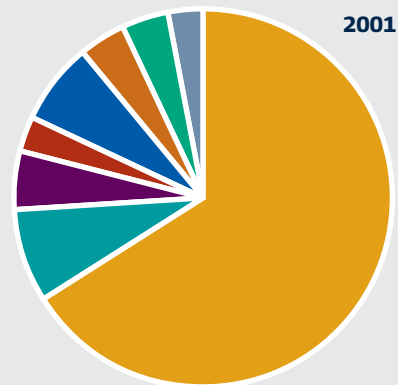
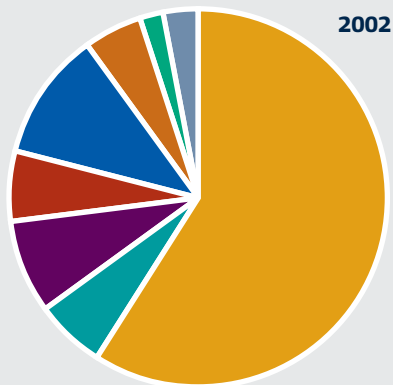
Baineann an caiteachas ar tháillí san Ard-Chúirt go príomha le hiarratais ar bhannaí agus leis an obair ullmhúcháin agus le héisteachtaí i ndáil le hathbhreithnithe breithiúnacha.

Cairt 9.13

Táillí D'Abhcóidi na Cúirte Cuarda

Cúirt	2002		2001	
	€	%	€	%
 Cuaird Bhaile Átha Cliath	2,918,243	59%	2,972,457	66%
 Cuaird Chorcaí	280,078	6%	373,303	8%
 Cuaird an Oirthir	392,516	8%	238,711	5%
 Cuaird Lár Tíre	272,795	6%	139,671	3%
 Cuaird an Oirdheiscirt	549,324	11%	317,435	7%
 Cuaird an Iardheiscirt	223,562	5%	186,651	4%
 Cuaird an Iarthair	121,299	2%	204,428	4%
 Cuaird an Tuaiscirt	165,744	3%	132,053	3%
IOMLÁN	4,923,561	100%	4,564,709	100%

Caibidil 10

Sliocht as an gCuntas Leithreasa 2001

Is é atá sa mhéid seo a leanas ná sliocht as Tuarascáil Bhliantúil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus as Cuntais Leithreasa 2001.

Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí Vóta 14

CUNTAS ar an tsuim a caitheadh, sa bhliain dár chríoch an 31 Nollaig, 2001, i gcomparáid leis an tsuim a deonaíodh agus ar an tsuim a fhéadfar a chur i bhfeidhm mar leithreasuithe i gcabhair ina theannta sin, le haghaidh thuarastail agus chaiteachais Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí.

Seirbhís	Meastachán			
	ar an Soláthar	Toradh	Fabhruithe Deiridh	
	£'000	£'000	£'000	
Riarachán				
A.1. Tuarastail, Pá agus Liúntais	1,948	1,686	0	
A.2. Taisteal agus Cothú	59	62	3	
A.3. Caiteachais Theagmhasacha	185	270	40	
A.4. Seirbhísí Poist agus Teileachumarsáide	46	45	7	
A.5. Innealra Oifige agus Soláthairtí eile Oifige	155	192	57	
A.6. Caiteachais Áitribh Oifige	219	209	163	
Seirbhísí Eile				
B. Táillí d'Abhcóidí	9,000	8,876	1,505	
C. Caiteachais Ghinearálta Dlí				
<i>Bunaidh</i>	<i>£680,000</i>			
<i>Forlíontach</i>	<i>650,000</i>	1,330	1,512	969
Móriomlán				
<i>Bunaidh</i>	<i>£12,292,000</i>			
<i>Forlíontach</i>	<i>650,000</i>	12,942	12,852	2,744
Asbhain –				
D. Leithreasuithe i gCabhair	5	36	0	
Glaniomlán				
<i>Bunaidh</i>	<i>£12,287,000</i>			
<i>Forlíontach</i>	<i>650,000</i>	12,937	12,816	2,744
BARRACHAS ATÁ LE TABHAIRT SUAS	£120,572	(€153,095)		

Caibidil 11

An tAcht um Íoc Pras Cuntas, 1997

Oibriú an Achta sa Tréimhse ón 1 Eanáir 2002 go 31 Nollaig 2002

- 12.1 Déanann Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí íocaíochtaí le soláthróirí tar éis na hearraí nó na seirbhísí lena mbaineann a sholáthar go sásúil agus laistigh de 45 lá ón tráth a chuireann an soláthróir sonrasc ar fáil. I gcás táillí d'abhcóidí, cé nach gcuirtear sonraisc amach, is é cleachtas na hOifige ná táillí abhcóidí a íoc laistigh de 45 lá ón tráth a fhaightear tuarascáil an aturnaí stáit i ngach cás ar leith.
- 12.2 Sa tréimhse lena mbaineann, rinne an Oifig 39 íocaíocht dhéanach de bhreis ar €317.43. Ba é luach iomlán na n-íocaíochtaí sin ná €93,954.92. Ba é luach iomlán na n-íocaíochtaí déanacha sa bhliain ná €95,159.81 as méid iomlán íocaíochtaí €4 milliún agus ba é an t-ús air sin ná €583.72.

Ráiteas an Oifigigh Cuntasaíochta

- 12.3 Tá Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí i measc na n-eagraíochtaí a thagann faoi réir théarmaí an Achta um Íoc Pras Cuntas, 1997. Tháinig an tAcht i bhfeidhm ar an 2 Eanáir 1998, agus ó shin i leith tá téarmaí an Achta comhlíonta ag an Oifig.
- 12.4 Déantar dáta a stampáil ar gach sonrasc ó sholáthróirí nuair a fhaightear é. Déantar sonraisc a cheadú agus a chur ar aghaidh le haghaidh íocaíochta go tráthúil lena chinntiú go ndéantar íocaíocht laistigh den tréimhse iomchuí. Nuair atá íocaíocht á déanamh de dhroim sonraisc, cuirtear an dáta fála agus an dáta íocaíochta i gcomparáid lena chéile agus má tá sárú déanta ar an teorainn ama iomchuí gintear íocaíocht úis go huathoibritheach. I gcásanna inar gá íocaíocht úis a dhéanamh, tarraingítear aird na bainistíochta ar an ábhar le gur féidir aon bheart riachtanach feabhais a ghlacadh.
- 12.5 Ní féidir leis na nósanna imeachta atá curtha i bhfeidhm ach cinnteacht réasúnach, seachas cinnteacht iomlán, a chur ar fáil i gcoinne neamhchomhlíonadh ábhartha an Achta.

Barry Donoghue
Oifigeach Cuntasaíochta

Bealtaine 2003

Cuid VI
Cairteanna

Caibidil 12

Achoimre ar an bPróiseas Ionchúisimh Choiriúil

Caibidil 13

Struchtúr Eagrúcháin

